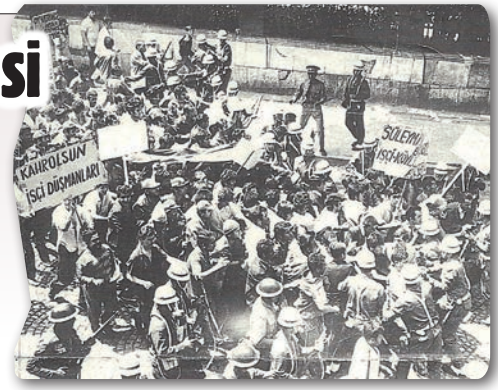

TİS sürecinde mevcut sendikal düzen ve sınıf mücadelesi

TİS, işçi sınıfının kazanımıdır. TİS, patronlar karşısında fabrika düzeyinde işçilerin bir sınıf olarak kendilerini ve örgütleri olarak sendikalarını kabul ettirmeleridir. Grup TİS'leri ise sözleşme kapsamındaki işçilerin çok daha ötesini etkileyen, sadece imzalanan sözleşme ile değil, sınıf hareketinin önünü açtığı koşullarda, sınıf hareketinin gelişimi açısından da imkanlar sunmaktadır.

Ancak mevcut sendikaların gerçekliği ve işçi sınıfının henüz onları aşabilecek bilinç ve örgütlülük düzeyine sahip olamaması sonucu TİS sürecinin barındırdığı olanaklar değerlendirilememektedir.

Mevcut koşullarda işçi sınıfını düzen sınırlarında tutmanın, boyun eğdirmenin aracına dönüştürülmektedir. **s.10**

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2017 / 32
18 Ağustos 2017 * 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak9.net

Sermaye iktidarı baskıyı yoğunlaştırıyor!

**Yanıt, dikta rejimine karşı
direniş olmalı!**

Düzen partilerinin seçim hazırlıkları başladı

Düzen partileri olası bir erken seçim ya da 2019 yılında yapılması beklenen seçimlere yönelik hazırlıklarına şimdiden başladılar.

İhraçlar, direnişler ve KESK

KESK ve bağlı sendikaların yapması gereken işten atılmanın gerçekleştiği illerde işyerleri ve meydanlarda direniş çadırları kurmaktır.

ABD müdahalesi ve Venezuela'da yol ayrımı

En ileri reformların bile kapitalist sömürü zincirlerini kıramayacağı, sistem içinde kaldığı sürece hiçbir kazanımın güvencede olmadığı anlaşıldı.

Sermaye iktidarı baskıyı yoğunlaştırıyor...

Yanıt, dikta rejimine karşı direniş olmalı!

Ne pahasına olursa olsun faşist tek adam diktasını kalıcı hale getirmek isteyen AKP iktidarı, biat etmeyenleri yasa, kural, kaide tanımayan kaba zorbalığıyla sindirmeye çalışıyor. Böyle bir zihniyetin en büyük korkusu sömürü, baskı ve saldırganlığa karşı yeni bir direniş dalgasının yükselmesidir. Direnişten o kadar korkuyorlar ki açlık grevi yapan Nuriye Gülmen'le Semih Özakça'nın adının anılmasını bile yasakladılar. Direnen iki onurlu eğitim emekçisiyle dayanışma eylemi yapanlara tam bir gözü dönmüşlikle saldıran polis, işkenceyi sokaklara taşıdı.

***

Dinci sermaye iktidarının korkudan beslenen faşist zorbalığı, Tayyip Erdoğan'la müritlerini OHAL ve KHK'lara sarılmaya mecbur ediyor. Bu sayede şiddetli kuralı ve keyfi bir şekilde kullanabiliyor; kolluk kuvvetleri, yargısı, medyadaki tetikçileri tıpkı Ortaçağ despotları gibi herhangi bir yasa veya yaptırıma tabi olmadan iş yapabiliyorlar.

Farklı biçimleriyle şiddetin bu azgın kullanımı emekçileri ve muhalif güçleri tedirgin ediyor. Oysa bu, gücün değil, aczin, toplumsal meşruiyetini yitirmenin, ilerici ve devrimci güçlerle işçi ve emekçilere ölçsüz kin duymanın dışı vurumudur.

***

Onlar yaprağın kımıldamadığı, sömürü ve kölelik cenneti haline getirilmiş bir ülke istiyorlar. Zira ancak böyle bir ülke yaratılabilirse saltanat güvence altına alınır, halkı "bir sürü" gibi yönetme hayalleri gerçek olabilir. Oysa ozanın dediği gibi "dövüşenler de var bu havalarda" ve bu kavga sömürü, kölelik, zulüm ortadan kaldırılana kadar devam edecektir. Çünkü mücadele olmadan bir hakkın kazanıldığı ya da bir kazanımın korunabileceği görülmemiştir. Tarihte "son sözü dövüşenler söyler" ve sınıflar mücadelesi tarihi ozanın bu özlü deyimini kanıtlayan sayısız örnekle doludur.

Üretim araçlarının özel mülkiyeti ve insanın insan tarafından sömürsü ortadan kaldırılana kadar sınıflar arası çar-

tışma son bulamaz. Sınıf çatışmalarının ortadan kaldırılabilmesi için sınıfsız toplumun, yani komünizmin inşa edilmesi gerekiyor. Buraya giden yol ise sermaye iktidarını yıkıp, işçi sınıfıyla emekçilerin iktidarını kurmaktan geçiyor. O aşamaya varabilmek, ancak güncel planda sömürünün, zulmün, zorbalığın her türüne karşı kararlı bir mücadelenin yükseltilmesiyle mümkündür.

***

Kabul etmek gerekiyor ki halen din bezirganları tarafından uygulanan kaba şiddet, kitlelerin ya da bazı siyasal yapıların korkmasına, geri çekilmesine, mücadeleden uzak durarak kendilerini koruyabilecekleri vehmine kapılmalarına yol açıyor. Bu vehme kapılmanın belli bir toplumsal dayanağı, bu dayanaktan esinlenen bir mantığı var. Genellikle küçük-burjuva demokratlar tarafından sergilenen bu tutum, çatışmaların şiddetlenme eğilimine girdiği dönemler, bir çeşit intihar anlamına gelir. Zira egemenlerin gazabından kurtulmak için sessiz kalanlar, çoğu zaman sıranın kendilerine gelmesini dehşetle izlemek zorunda kalmışlardır. Bu, sınıf çatışmaları ve iktidar mücadelelerinin kurallarından biridir. Bir işi sonuna kadar götürme cüretinden yoksun kalanlar, genellikle kendi hazin sonlarını da hazırlarlar. Es kaza varlıklarını sürdürebilirlerse eğer, bu, değişime uğrayıp saf değiştirmek, yani eski celladının hizmetine girmek gibi ölümden de ağır bir bedel pahasına oluyor.

***

Ara katmanların olduğu bir toplumda (ki sınıflı toplumların tümünde mevcuttur) bunun siyasi yaşamda karşılığını bulması ve kritik dönemeçlerde uzlaşmacı/teslimiyetçi bir tutumla kendini göstermesi kaçınılmazdır. Nitekim bugün de dinci faşist diktanın kaba şiddetinden korkanların, bu uğursuz korkularını emekçilere ve toplumsal muhalefete bulaştırmak için çaba harcayanların olduğunu görüyoruz.

Böyle bir eğilimin belirginleşmesi rahatsız edici olsa da şaşırtıcı sayılmamalı.

Bunun sınıfsal bir zemini vardır ve ara katmanların siyasi alandaki temsilcilerinin, zorlu geçiş süreçlerinde bu eğilime girmeleri istisna değildir. Bu vakayı sınıfsal bağlamda ele almak ve yayılmasına karşı ideolojik-politik mücadeleyi ihmal etmemek gerekiyor. Bu olgu ortadan kaldırılamaz ama mücadele ve direniş "gölge etmesi"nin önüne geçilebilir, geçilmeli de...

***

Sermayenin eli kamçılı bekçisi olan T. Erdoğan AKP'si, nasıl yasa/kural tanımadan yönetiyorsa, sömürü çarkının da hiçbir yasa veya kurala tabi olmaması için elinden geleni ardına koymuyor. İşçi sınıfıyla emekçilere vadettiği tek şey kaba köleliktir. Zira Ortaçağ artığı zihniyetin kapitalizmle uyumlu halinin numunesi olan AKP, hak arama mefhumunu tamamen ortadan kaldırmak istiyor. Bu aynı zihniyet hak ve özgürlükler, ilerici devrimci güçlerin ifade, örgütlenme, eylem yapma hakkından söz edilmesine bile tahammül edemiyor. Oysa öncesi bir yana dünya işçi sınıfının 200 yılı aşan zengin ve görkemli bir mücadele tarihi var. Türkiye işçi sınıfıyla ilerici ve devrimci hareketinin de 100 yılı aşan bir mücadele geleneği var. Bu uzun mücadele sürecinin ardından, Ortaçağ artığı zihniyetin heveslendiği saltanatı uzun süre ayakta tutması imkansızdır.

Vurgulamalıyız ki ne işçi sınıfı bu ilkel zorbalara boyun eğecek, ne direniş seçen ilerici ve devrimci güçler dinci faşizme biat edecektir. Nitekim her şeye rağmen her iki kanalda da mücadele devam ediyor. Günün acil görevlerinden biri, direniş sürdürürken halen farklı kanallarda olan mücadeleyi birleştirmek, işçi sınıfını sosyalizm saflarına kazanmak, devrim ve sosyalizm mücadelesini ise işçi sınıfının eşsiz gücüyle buluşturaktır. Zira dinci faşist diktanın da sömürü ve kölelik düzeni kapitalizmin de sonunu getirecek olan, devrim ve sosyalizm mücadelesinin maddi toplumsal zeminine yerleşmesi, yani işçi sınıfı içinde kökleşmesidir.

Ne işçi sınıfı bu ilkel zorbalara boyun eğecek, ne direniş seçen ilerici ve devrimci güçler dinci faşizme biat edecektir. Nitekim her şeye rağmen her iki kanalda da mücadele devam ediyor. Günün acil görevlerinden biri, direniş sürdürürken halen farklı kanallarda olan mücadeleyi birleştirmek, işçi sınıfını sosyalizm saflarına kazanmak, devrim ve sosyalizm mücadelesini ise işçi sınıfının eşsiz gücüyle buluşturaktır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2017/32 * 18 Ağustos 2017 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK
Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15
Şişli / İstanbul

Tlf. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak9.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Düzen partilerinin seçim hazırlıkları başladı

Düzen partileri olası bir erken seçim ya da 2019 yılında yapılması beklenen seçimlere yönelik hazırlıklarına şimdiden başladılar. Erdoğan'ın hummalı çalışmalarıyla, "yorgun" isimler şahsında, AKP'nin yıpranan imajı yenilenmek isteniyor. Öte yandan CHP'nin de kendi cephesinden seçim hazırlıklarına başladığı görülüyor.

Geçtiğimiz günlerde Kemal Kılıçdaroğlu CHP'li belediye başkanları ile Ankara'da yerel yönetimler toplantısı yaptı. Bu toplantıda bir yandan belediye başkanlarına "Delege seçimlerine müdahil olmayın, örgüt demokratik şekilde seçimlerini yapar" uyarısı yaparken, diğer yandan il ve ilçe başkanlığına talip olacak partililerin önümüzdeki seçimde belediye başkanlığını hedeflemelerini doğru bulmadığını söyledi. 2019 öncesinde belediye başkanlarının halkla yakınlaşması, belediyeler üzerinden imaj parlatma projesinin hayata geçirilmesi talimatı verildi.

Düzen partileri her seçim öncesi yaratılan "yeni" imajlarıyla seçmenlerden oy toplamak niyetindedir. Burjuva reklam endüstrisinin tüm teknikleri kullanılarak, seçim vaatlerini-yanlarını emekçilere pazarlayarak, "kazanmak" istiyorlar. Onlar için, gerek genel gerek yerel olsun, seçimler kelimenin tam anlamıyla kazançlı bir kapıdır çünkü. Ülke yönetiminin hangi kademesi olursa olsun rantın ve yolsuzlukların döndüğü bir düzenin adıdır kapitalizm.

CHP gibi düzen içi muhalefetin, "sol" görünümü bir partinin belediyeleri de bundan bağımsız değildir. Söylenene de-

ğil, yapılarına bakmak gerekir. Rantçılık ve işçi düşmanlığı bu düzenin ve onun partilerinin fitratında vardır.

BİRKAÇ HATIRLATMA

Eylemleri devam eden Avcılar Belediyesi işçilerinin durumu bunun son örneğidir. Bilindiği gibi Avcılar Belediyesi'nde çalışan işçilerin 3 aylık maaşlarının yatırılmaması üzerine, işçiler önce işe çıkmama eylemi yapmışlar, bir haftalık eylemin ardından belediye yönetimi geri adım atarak anlaşma teklif etmiş, varılan anlaşma sonucu bir ödeme planı çıkarılmış ve bunun üzerine işçiler iş başı yapmıştı. Ancak belediye yönetimi verdiği sözü tutmayarak işçilerin 3 aylık alacaklarına karşılık sadece yarım maaş yatırdı. İşçilere verilen söz tutulmayınca, işçiler tekrar işe çıkmama eylemine başladılar.

Bundan önce de 2016'da, temizlik işçilerinin Belediye-İş sendikasına üye olmalarına CHP'li Avcılar Belediyesi tepki göstermiş, işçi çıkarımı olmuştu. İşten atılan işçiler de belediye önünde 7 ay süren eylemler yapmıştı. Bu süreçte ilan edilen OHAL'in ilk uygulaması ise CHP'li Avcılar Belediyesi'nden gelmiş, OHAL bahanesiyle işçilerin direniş çadırı açması engellenmişti.

Bir başka örnek, geçtiğimiz yıl İzmir'e bağlı CHP'li Bayraklı Belediyesi'nin Yamanlar Cemevi olarak bilinen Alevi Kültür Dernekleri Karşıyaka Şubesi'ne tahsis edilmiş olan Can Dost Düğün Salonu'nu kaçak olduğu gerekçesiyle yıkma kararıdır. Hâlbuki düğün salonu 2009

yılında dönemin Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak'ın bir dilekçeye onay vermesiyle inşa edilmişti. Yıkım kararıyla ilgili açılan dava sürecinin devam etmesine rağmen yıkım ekipleri gönderilmiş, yıkımı engellemeye çalışanlara ise polis gaz bombaları ile saldırmıştı.

Üçüncü bir örnek de yine geçtiğimiz yıl, İstanbul Büyükşehir Belediye'ye bulunan 30 bin metrekarelik Albatros Parkı'nın imara açılmasıdır. Albatros Parkı'nın imara açılması CHP'li Büyükşehir Belediye'sinin yaptığı değişiklikle İBB tarafından onaylanmış, bir AKP-CHP rant ortaklığı gündeme gelmişti.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclisi'ne sunulan tasarıda, kesilen ağaçların yerine otel, rezidans ve alışveriş merkezi kurularak rantta açılması hedeflendiği için protestolar gündeme gelmiş, kimi CHP vekilleri de bu eylemlere destek olmasına rağmen, bu rant projesinin belediye meclisindeki imar izni oylamasında CHP grup olarak 'Evet' kararı almış ve AKP ile hemfikir olduklarını göstermişlerdi.

Her ne kadar kurulu düzen içinde farklı rol ve görevlerde olsalar da düzen partileri, söz konusu sermayenin çıkarları olduğunda aynılaşmaktadırlar. Bu, genel anlamda işçi haklarını gasp eden uygulama ve kararlarda olduğu kadar, belediyelerin rantta ve yolsuzluğa dayalı işleyişinde de görülmektedir. İşçi ve emekçiler bu sömürü düzeninin ve onun partilerinin bu gerçeğini unutmamalı, kendi bağımsız sınıf çıkarları çerçevesinde örgütlenmeli, mücadele etmelidir.

"Mahalle bekçiliği" devrede

Sermaye devleti, polis rejimi uygulamalarıyla baskı ve devlet terörünü yaygınlaştırırken bunun bir parçası olarak hayata geçirilmeye başlanan "çarşı ve mahalle bekçiliği" İstanbul'da devreye sokuldu.

Daha önce Kürt illerinde başlatılan ve ülke çapında uygulanacağı öne sürülen "mahalle bekçiliği" için eğitilen 386 kişi İstanbul'da göreve başladı.

Uygulamanın başlaması dolayısıyla İstanbul'da tören düzenlenirken etkinlikte konuşan İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan, amaçlarının polis rejimini pekiştirmek olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Polis müdürü, bekçi-polislere son saldırıganlık talimatlarını iletirken "silahınızı kullanmakta tereddüt etmeyin" ifadelerini kullandı.

Emniyet Müdürlüğü'nün Gayrettepe'deki birimine bağlı olacak "mahalle bekçileri"nin, güneşin batışından doğuşuna kadar devriye gezeceği ifade edilirken ilk etapta da polislerle birlikte çalışacakları ifade edildi.

"Mahalle bekçiliği"nin İstanbul'da pilot bölgede uygulanmasının ardından, önce İstanbul genelinde sonrasında da Ankara, Mersin, Adana, Antep ve Hatay'da hayata geçirilmesinin hedeflendiği duyurulmuştu.

"Tek tip elbise için KHK çıkarılabilir!"

Sermaye devletinin "FETÖ" bahanesiyle siyasi tutsaklara yönelik hayata geçirmeye hazırlandığı tek tip elbise saldırısına yasal zemin hazırlanıyor.

Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bekir Bozdağ, 15 Ağustos günü Bakanlar Kurulu toplantısının ardından yaptığı açıklamada, tek tip elbise saldırısına yasal dayanak oluşturulması için KHK çıkarabileceklerini söyledi.

Tek tip elbise hazırlıklarına ilişkin soruya yanıt veren Bozdağ şunları söyledi: "Tek tip kıyafet konusunda yasa değişikliğine ihtiyaç var. Bunun KHK'ya konulabileceğini de ifade etmiştik. Biliyorsunuz ancak cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu ancak KHK çıkarabilir. Bir önceki Bakanlar Kurulu'nda sayın cumhurbaşkanımız yoktu. Bugün cumhurbaşkanımız başkanlığında Bakanlar Kurulu toplandı. Bundan sonra çıkacak KHK'da bu konu yer alabilir."

İşine-ekmeğine sahip çıkan herkes "terörist"

İçişleri Bakanı'ndan "reis"lerine varana dek sermaye devletin tüm temsilcileri, Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'ya "terörist" diyor. Nuriye ve Semih işlerine geri dönmek için başlattıkları açlık grevinin 76. gününde tutuklandılar. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Nuriye ve Semih'e o gün "terörist" dedi. Bunun üzerine Nuriye ve Semih'in avukatı Selçuk Kozağaçlı ikisinin de adli sicil kayıtlarını kamuoyuyla paylaştı. Her ikisinin sicil kayıtlarında "Adli sicil kaydı yoktur" yazıyor.

Bilindiği gibi, bir basın açıklaması üzerine tutuklanıp terörle mücadele yasasından ceza alan herkes yasalara göre "terörist" oluyor. Nuriye ve Semih'in geçmişinde böylesi bir "hukuk" ucubesi bile yok.

EKMEK MÜCADELESİ OHAL'DE "TERÖRİSTLİK" OLUYOR

Bu yılın Şubat ayında Birleşik Metal-İş üyesi işçiler greve çıkmışlardı. OHAL'e dayanarak sermaye devleti grevi yasakladı. Tayyip Erdoğan Temmuz ayında sermayenin huzurunda yaptığı bir konuşmada "OHAL grevlere müdahale için var" dedikten sonra, yasaklanmasına karşın meşruiyet zemini üzerinden giderek grevi sürdüren metal işçilerine "terörist" dedi.

Nuriye ve Semih dahil ihraç edilen KESK'li tüm kamu emekçilerinin ihraç nedeni "terör örgütleriyle bağlantılı olma"

gibi bir safsata. Laik, parasız, bilimsel eğitim istemek "terör örgütüyle bağlantılı" olmak sayılınca, ihraç edildikten sonra işi ve ekmeği için mücadele etmek de "teröristlik" oluyor.

Bu kara propagandaya inanmak, en hafif deyimle, budalalık olarak tanımlanabilir.

KARA PROPAGANDA DEVLET TERÖRÜYLE SÜRDÜRÜLÜYOR

Şimdi birkaç örnekle gerçek teröristin kim olduğuna bakalım.

Ankara'da Nuriye ve Semih için eylemler yasak olduğu gibi Nuriye ve Semih'in adlarını eylemlerde anmak bile uzun süredir yasak. Aynı yasak İstanbul'da 2 haftadır uygulanmaya başlandı. Her eylemde polis "onların" ya da "malum şahısların" adını anarsanız müdahale ederiz dedi. Dediğini yaptı da. 4 Ağustos'ta Kadıköy'de, 5 Ağustos'ta Beşiktaş'ta, 11 Ağustos'ta yine Kadıköy'de Nuriye ve Semih'i yaşatmak için yapılan eylemlere saldırdı. Her saldırısı "orantısız müdahale" sınırlarını aşmış açık bir işkenceye dönüştü. Öyle ki 11 Ağustos'ta Kadıköy'de Berkin Elvan'ın annesi Gülsüm Elvan'ın kolunu kırdılar. Üstelik kırık kolla Gülsüm Elvan'ı 3 saat ters kelepçeli tuttular. Bu saldırıya devlet terörü demek bile masum kalıyor. Bir başka yaşanan örnek verelim. Beşiktaş-Konyaspor futbol maçında "Nuriye, Semih yaşasın" yazılı pankart açan Beşiktaş taraftarı gençler tutuklandı. Yani "Nuriye, Semih yaşasın" deme-

nin tutuklanma gerekçesi haline geldiği bir devlet terörü uygulanıyor. Sadece İstanbul'da 15 gün içinde yaşananlar gerçek teröristin kim olduğunu çok net gösteriyor.

DEVLET NEDEN AZGINCA TERÖR ESTİRİYOR?

Yaptıkları kara propagandaya akıl sağlığı yerinde hiç kimsenin inanamayacağına bildikleri için, vahşice bir devlet terörü uygulayarak, toplumsal muhalefeti baskılamaya çalışıyorlar. Bu baskılamaya boyun eğmek ise, -en hafifinden-Nazım'ın dediği gibi "sol memenin altındaki cevahir"i karartmak oluyor.

Her işçi ve emekçi aç ve onursuzca boyun eğerek ölmek yerine, "ben de teröristim" diyebilmeli.

Görünen o ki, yalın bir şekilde ekmeğe mücadelesi vermek bile sermaye devleti için "teröristlik" oluyor. Bu artık çok net ortaya serilen bir durum. Bu durumda işçi ve emekçiler için iki seçenek var: Ya aç ve onursuz bir şekilde ölünecek ya da yaşamak için "ben de teröristim" deme meşruiyetiyle mücadele edilecek. Bunun üçüncü bir şıkkı ya da orta yolu yok.

Nasıl ki Nuriye ve Semih iktidarın "terörist" demesiyle, kendi yazılı yasalarına göre bile "terörist" olmuyorsa, "Ben de teröristim" demek teröristlik olmuyor. Ajitatif değil, bugün yalın gerçek bir söylem olarak ekmeğine sahip çıkmak anlamına geliyor bu.

H. ORTAĞI

Tarsus T Tipi'nde süresiz, dönüşümsüz açlık grevi!

Tarsus T Tipi Hapishanesi'nde yaşanan baskı, işkence ve hak ihlallerine karşı 12 kadın tutsak 16 Ağustos itibarı ile süresiz-dönüşümsüz açlık grevine başladı.

Gazete Şûjin'de yer alan habere göre, süresiz-dönüşümsüz açlık grevinin talepleri ise şu şekilde;

"*Cezaevine sevk sırasında uygulanan işkence ve darp olayını gerçekleştirenler bundan sorumlu olanlar hakkında soruşturma açılması,

*Tek tip kıyafet yasa tasarısı önergesinin geri çekilmesi,

*Hasta tutsakların tedavi edilmesi, hastaneye sevklerinin yapılması,

*Koşuş içi tacize varan aramalara son verilmesi,

*Kapalı görüşlerde herkes T.C. numarasını girmek suretiyle görüş yapabiliyor. Bu teknik bir sistemdir. Bu teknik sisteme son verilmesi,

*Hücre ve disiplin cezalarına son verilmesi,

*2 kişiden oluşan temsilciliklerimizin kabul edilmesi ve cezaevi idaresinin diyaloga açık olması,

*Hobi ve spor aktivitelerinin yapılmasının sağlanması,

*İç ve dış postanın kabul edilmesi,

*Savcılıklara ve bakanlığa yapılan suç duyuruları için posta pulu isteniyor. Başvurular engelleniyor. Başvuru dilekçelerimiz verilmiyor. Bu durumun ortadan kaldırılması,

*Cezaevindeki fiziki koşulların düzeltilmesi,

*Kişisel eşyalara el konuluyor. El konulan kişisel eşyaların geri verilmesi."

Daha önce 8 Ağustos'ta Tarsus T Tipi'nde 52 kadın tutsak, hapishane yönetimine uyarı amaçlı 5 günlük açlık grevi eylemine başlamış, hapishane yönetimine bir hafta süre vererek bu eylemlerini sonlandırmışlardı. Tutsak yakınları ve avukatları aracılığıyla kamuoyuna bilgi veren tutsaklar hapishane koşulları değişmezse süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlayacaklarını duyurmuşlardı.

Kamu hareketinde yaşanan gelişmeler üzerine... - 1

İhraçlar, direnişler ve KESK

15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden bir yılı aşkın bir süre geçti. Darbe girişimini toplumsal muhalefeti ve işçi-emekçi hareketini ezmenin fırsatına dönüştüren AKP iktidarı, KHK'larla kamu emekçilerine dönük ardı arkası kesilmeyen kitlesel kısımları hayata geçirirken, gözaltı ve tutuklamalarla emekçileri sindirmeyi amaçlayan saldırılarını tırmandırdı. Kamu alanına dönük saldırılar ve bu saldırılara karşı sınırlı güçlerle gerçekleştirilen direnişler ve açlık grevleri sürerken, Kamu Çalışanları Birliği'nin (KÇB) sözcülerinden bir kamu emekçisi ile kamu hareketinde yaşanan gelişmeleri değerlendirdik.

Kızıl Bayrak: Son olarak 692 sayılı KHK ile binlerce kamu emekçisi daha işten atıldı. OHAL ilanı sonrası ihraç saldırısından ne kadar insan etkilendi? Sizce bu ihraç uygulamalarının darbe girişimi ile nasıl bir ilişkisi var?

KÇB sözcüsü: 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında OHAL KHK'ları ile görevlerinden atılan kamu görevlisi sayısı, iade edilenleri düşüğümüzde, 105 bin civarında. Tabi bu sayıya KHK dışında ihraç edilen 4 bin civarında hakim ve savcı ile özel eğitim kurumlarında çalışan ve öğretmenlik sertifikaları iptal edilen 21 bin eğitim emekçisi dahil değil. Bu türden işten atmalar da dahil edildiğinde, OHAL uygulamaları ile işinden edilenlerin sayısı 150 bini buluyor. Bu sayının yaklaşık 35 bini kolluk kuvvetlerinden oluşuyor. Bu sayıyı çıktığımızda kamu hizmet kurumlarında ve özel sektörde çalışan yaklaşık 115 bin kamu emekçisinin işinden edilmiş durumda olduğunu söyleyebiliriz.

Sorunuzun son bölümünü kısaca şöyle yanıtlamak isterim: Dikkat edilirse biz kamu emekçisi kavramı içerisinde kolluk güçlerini saymıyoruz. Burada tartışmasına girmeyeceğim ama kısaca ordu ve polis kurumunun özü itibarıyla düzenin temel siyasal-ideolojik aygıtlarından biri olduğunu vurgulamak isterim. Bu kurumların temelinde kamu hizmeti değil, sermaye iktidarının silahlı bekçiliği vardır. Kuşkusuz kapitalist sistem içerisinde tüm bir devlet yapılanması sermaye dü-

zeninin ihtiyaçları doğrultusunda siyasal-ideolojik bir nitelik taşır. Fakat ordu ve polis kurumu, diğerlerinden farklı olarak militarist bir örgütlenme olarak çıkar toplumun karşısına.

zeninin ihtiyaçları doğrultusunda siyasal-ideolojik bir nitelik taşır. Fakat ordu ve polis kurumu, diğerlerinden farklı olarak militarist bir örgütlenme olarak çıkar toplumun karşısına.

15 Temmuz darbe girişimi en nihayetinde kolluk güçlerince sahnelenen silahlı bir kalkışmaydı.

Darbe girişimi AKP iktidarının dünkü ortakları ile girdiği çıkar çatışmasının ürünü olarak gündeme geldi. Çıkar çatışması devlet üzerinde bir iktidar çatışmasını doğurdu. Dolayısıyla da bu darbe girişiminden Gülen Cemaati kadar AKP iktidarı da sorumludur. Düne kadar cemaatle çıkar birliği yapan, onlara devlet kurumlarında geniş bir alan açan da AKP iktidarındır. Hal böyle olunca da, AKP iktidarının darbenin sorumlularıyla tüm boyutlarıyla hesaplaşması düşünülemez.

Kolluk güçlerine dönük ihraçlar ve AKP ile Gülen Cemaati arasındaki iç hesaplaşma ihraç gündemi üzerinden bizi fazla ilgilendirmiyor. Fakat AKP iktidarı, darbecilerle mücadele ediyoruz görüntüsü vermek ve bu arada darbenin si-

yasal uzantılarını gizlemek için darbe ile hiçbir ilişkisi olmayan on binlerce kamu emekçisini ihraç etti. Bununla da kalmadı, darbe girişimini toplumsal muhalefeti ezmenin, milletvekilleri ve gazetecileri tutuklamanın, siyasal özgürlükleri kaldırmanın, grevleri yasaklamanın ve emekçilerin haklarını rafa kaldırmanın fırsatına dönüştürdü.

KESK'in yaptığı bir anket çalışmasının sonuçlarına göre ihraç edilenlerin yüzde 62'si AKP iktidarı döneminde işe başlayan emekçilerden oluşuyor. Yüzde 22'si herhangi bir sendikaya üye değilken, yüzde 64'ü KESK dışında kalan Memur-Sen, Kamu-Sen, Cihan-Sen gibi konfederasyon sendikalarının üyesi. İşten atılanların yaklaşık yüzde 71'i 20-40 yaşları arasında. AKP iktidarı, muhalif emekçilerin dışında kalan emekçilerin büyük bölümünü torpil yaptırmış olmak, cemaatin sohbetlerine katılmak, Bank Asya'da hesabı olmak, ByLock kullanmak gibi gerekçelerle "FETÖ'cü" ilan ederek işten attı.

Kızıl Bayrak: Peki bu gerekçeler sizce meşru mu, değilse neden?

KÇB sözcüsü: Bizce muhalif kamu emekçilerini işten atmaya dönük gerekçeler kadar bu gerekçeler de meşru değil. Bu gerekçeler düzen hukuku çerçevesinde dahi meşru değil. Darbe girişimi ile fiili-siyasal ilişkisi somut olarak ortaya konmadan yapılan ihraçların hiçbiri meşru değil. Burada söz konusu olan gerek-

çeler, somut deliller üzerinden ortaya konulan gerekçeler de değil. "FETÖ ve terör örgütleri" ile ilişki iddiası üzerinden bir genelleme yapılıyor. Düzen hukuku çerçevesinde dahi ispatlanmamış, kurumların keyfine göre hazırladığı listeler üzerinden hiçbir disiplin soruşturması veya ceza kovuşturması yürütülmeden insanlar işlerinden atılıyor. Elbette "FETÖ" gerekçesi ile işten atılanlar içerisinde darbe girişimi ile ilişkisi olanlar olabilir. Fakat geneli belirleyen olgu bu değil. Zaten iktidar da meseleyi "darbe girişimi" üzerinden ele almıyor. Şu somut bir gerçek: "FETÖ" gerekçesiyle işten atılanların önemli bir bölümü şu veya bu şekilde cemaat-AKP gerici ittifakının tuzağına düşmüş emekçiler. Fakat cemaat ve tarikat örgütlenmesinin yasak olmadığı bir ülkede bu örgütlenmelerin sohbetine katılmış olmak, yasal kurumları ile ilişki kurmak suç olarak görülmez. Daha düne kadar cemaatin referansı olmadan işe alım yapmayanlar ve cemaatin torpilini geçerli akçe görenler, bugün bu cemaatin torpili ile işe giren emekçileri kısımdan geçirdiler.

Kızıl Bayrak: KESK'in bu konuda nasıl bir tutumu var?

KÇB sözcüsü: KESK her ne kadar çeşitli metinlerinde hukuksuz ihraç edilen tüm kamu emekçilerinin görevlerine iade edilmesi talebini dile getirse de, özünde KESK üyesi dışındaki emekçile-

ri mücadelenin öznesi olarak gören bir bakışa sahip değil. Gerçi KESK ve bağlı sendikalar, ihraç edilen kendi üyelerini de mücadelenin öznelere olarak gören ve onları bu eksende konumlandıran bir tutumdan da yoksunlar. "FETÖ" gerekçesi ile işten atılan on binlerce emekçi, mücadele deneyim ve birikiminden yoksun, sendikalarla mücadele üzerinden ilişki kurmamış, çoğunlukla da gerici sendikalara üye olmuş bir kitleyi oluşturuyor. KESK ve bağlı sendikaların, bir mücadele hattı ortaya koymadıkları ölçüde, bu on binlerce emekçiyle temas kurabilmeleri zaten pratikte olanaklı değil. KESK en fazlasından kapısını çalanlara hukuki başvurularında yardımcı olmuştur. Bunun ötesine geçen bir yaklaşımı da olmamıştır. Eğer KESK ve bağlı sendikalar, ihraç saldırısına karşı fiili-meşru mücadele temeline dayanan ve direniş mevzileri yaratan bir mücadele ortaya koysalardı, bu on binlerce emekçiye nüfuz etmek de, milyonlarca kamu emekçisinin ve toplumun desteğini kazanmak da olanaklıydı. Biz bu tutumumuzu ilk açığa alma dalgasının hemen ardından ortaya koyduk ve defalarca da dile getirdik. Ama sendikalarımızın tutarlı bir mücadele hattı ortaya koyma niyeti olmadığı için pek dikkate alınmadı. KESK bunu yapmadığı ölçüde de ihraç edilen üyelerinin örgütsüz bireylere dönüşmesine yol açtığı gibi, hızlı bir erime de yaşadı.

Kızıl Bayrak: KESK'te yaşanan erimenin boyutu nedir ve siz bu erimeyi neye bağlıyorsunuz?

KÇB sözcüsü: Son bir yıl içerisinde KESK'in üye sayısı Resmi Gazete'de yayınlanan Temmuz rakamlarına göre 221.069'dan 167.403'e düştü. Yani bir yılda KESK 53 bin 666 üye kaybetti. Ne zaman KESK'teki güç kaybı konuşulsa, birileri çıkıp bunu ülkedeki gerici atmosferle temellendirmeye çalışıyor. Hatta öyle bir noktaya geldi ki bu, bu atmosfer altında KESK üyesi kalmayı bir başarı olarak pazarlamaya kalkanların sayısı da az değil. Kendilerince buradan bir övünç kaynağı çıkartıp teselli oluyorlar ve üye tabanını da teselli etmeye çalışıyorlar. İhraç saldırılarının ilk dönemlerinden bugüne "ihraç saldırısına rağmen üye kalma"yı bir direniş biçimi olarak yutturma çabasıyla da sık sık karşılaştık. Bu bakış açısı kaynağını KESK'e hakim reformist anlayışlardan alıyor. Bu büyük erimede son bir yıl içerisinde gerçekleşen ihraç saldırısına karşı tutarlı bir mücadele ortaya koyamamanın büyük bir payı var. Görmezden gelinen ve gözlerden kaçırılmaya çalışılan da bu olgu. Reformist anlayışlar meselenin bu yönünü hep es geçiyorlar ya da "tabi ki bu da etken" denilse de bu etkenin nasıl değiştirileceği konusunun üzerinden atlıyorlar. Her ne kadar son bir yıl içerisinde KESK büyük bir üye kaybına uğramış olsa da, bu erime yeni bir olgu değil.

Mesele sadece üye kaybı da değil. İş yerlerinde düzenli faaliyet yürüten,

emekçileri talepleri doğrultusunda örgütleyen, bildiri ve afiş çıkartan, ihraç saldırısına karşı iş yerlerinde çalışma yürüten bir örgüt yok ortada. Mücadele kaçınılığı üzerinden şekillenen bir dönem yaşamışsınız ve doğaldır ki böyle bir durumda işyerlerini birer mücadele mevzisi olarak gören bir bakışınız da olmaz, öyle bir örgütlülüğünüz de kalmaz. Bu noktaya, iş yerlerindeki duruma gerekirse sonra değinebiliriz. Ben KESK'teki erime üzerinde biraz daha durmak istiyorum. Çünkü bu erimeyi yalnızca son bir yıl üzerinden ele almak yanıltıcı olacaktır.

KESK'in yıllar itibarıyla üye sayısında yaşanan değişime bir göz atalım. İlk istatistiklerin yayınlandığı 2002 yılında KESK'in 262 bin 348 üyesi var. Bu yılda Memur-Sen'in üye sayısı yalnızca 41 bin 871. 2003 yılında KESK 295 bin 830'a, 2004'te 297 bin 114'e yükseliyor. 2005'te 264 bin 060, 2006'da 234 bin 336, 2007'de 231 bin 987 oluyor. Memur-Sen'in üye sayısı ilk kez 2007'de KESK'i geçiyor. KESK'in üye sayısı 2008'de 223 bin 460, 2009'da 224 bin 413. Memur-Sen'in üye sayısı 2009'da ilk kez Kamu-Sen'i geçiyor ve birinci büyük sendika konfederasyonu oluyor. KESK'in üye sayısı 2010'da 219 bin 195, 2011'de 232 bin 083, 2012'de 240 bin 304 oluyor. Dikkat edilirse 2011 yılından itibaren KESK'te küçük de olsa bir yükselme eğilimi var. KESK'in üye sayısı 2013'te 237 bin 180, 2014'te 239 bin 700, 2015 yılında 236 bin 203, 2016 yılında 221.069 ve 2017 yılında 167.403. Bu rakamlar bize bu dönemde KESK'in en yüksek üye sayısına ulaştığı 2004 yılından bu yana 100 bin üye kaybettiğini gösteriyor. Bu kaybın yarısından fazlası ise son bir yılda gerçekleşti.

Dikkat çekmiştik. 2011 ve 2012 yıllarında KESK üye sayısında küçük de olsa bir yükselme var. 2010 yılında sınıf mücadelesine damga vuran TEKEK işçilerinin direnişi, Taksim'de kutlanan ve yüz binlerce emekçinin katıldığı 1 Mayıs, 26 Mayıs 2010 grevi, KESK'in 21 Aralık 2011 grevi ve 2012 23 Mayıs'ında KESK'in çağ-

rısı ile gerçekleştirilen milyonlarca kamu emekçisinin katıldığı grev var. KESK bu yıllarda sınıf mücadelesinde yaşanan gelişmelerin etkisi ile üye kaybetmediği gibi bir miktar da üye kazanabilmiştir.

TEKEK direnişi KESK açısından da temel önemde bir yerde duruyordu. Nihayetinde TEKEK işçilerinin 4/C statüsünde kamuya alınması ile kamuda sözleşmeli çalışmanın yaygınlaştırılması amaçlanıyordu. İşçilerin direnişine destek veren fakat bunu kamu emekçilerinin sözleşmeli çalışmaya karşı bir mücadelesine dönüştüremeyen KESK, TEKEK işçilerinin direnişini sonlandıran ve işçilere ihanet eden sendika bürokrasisine de arka çıktı. 2010 1 Mayıs'ında Türk-İş Başkanı Mustafa Kumlu'yu protesto eden TEKEK işçilerine karşı yapılan açıklamaya KESK yönetiminin de imza attığını hatırlayalım.

23 Mayıs 2012 grevi ise kamu emekçileri hareketi açısından hem bir zirve noktası, hem de bir düşüş noktası oldu. 4688 sayılı yasada yapılan değişikliklerle toplu görüşmenin adı toplu sözleşme olarak değiştirilmişti. Yasa değişikliği gecikmiş ve 2011 toplu görüşmeleri yasa değişikliğinin sonrasına bırakılmıştı. Greve milyonlarca kamu emekçisi katıldı. Tabandan gelişen tepki öylesine büyüktü ki Memur-Sen'in kimi sendikaları da son anda greve katılacaklarını üyelerine duyurmak zorunda kaldılar. Fakat KESK, fiilen grevin ve kamu emekçilerinin öncüsü olurken, grevi sürdürme kararlılığı göstermek yerine Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nda soluğu aldı. Oysa emekçilerin öfkesi büyüktü. Grev sürdürülebilir, grev üzerinden şekillenecek fiili kazanımlarla Memur-Sen'in kamu emekçilerinden yalıtılması sağlanabilirdi. Ama KESK, Kamu Sen'le birlikte Memur-Sen'e "hakem kuruluna katılmama" çağrısı yaptı. Böylece grevin öncülüğünü yapan KESK, yüzünü emekçilere değil Memur-Sen'e dönüyor ve Memur-Sen'in önderliğini kabul etmiş oluyordu. Beklentisini Memur-Sen'e yöneltiyordu. Memur-Sen bu çağrıya uymayınca tuttu onun arkasından Hakem Kuruluna katıldı. Böylece emekçilerin

beklentisine sırt döndü ve fiili önderliğini kaybederek emekçileri Memur-Sen'e mahkum etti. İşte bu grevden sonra neredeyse bir yıl boyunca KESK'in adı sanı duyulmadı. Bahsettiğimiz yıllar aralığında KESK'in üye sayısını bir miktar artırdığı bir başka dönem ise 2013-2014 aralığı. Bu aralıkta da 2013 Mayıs sonunda patlayan Haziran Direnişi ve onun etkileri var.

Bu örnekler çoğaltılabilir, tek tek işkollarında yaşananlar üzerinden çeşitlendirilebilir. Benzer tutumlar işkollarının kendi gündemlerinde de sendikalar tarafından bol bol sergilendi geçmiş yıllar boyunca. KESK'te yaşanan erimenin bir dizi farklı etmeni var kuşkusuz. Fakat burada temel belirleyici olanın hakim reformist "ana akım" sendikal grupların, sınıf mücadelesini her eşikte "uzlaş" noktasına çekme eğilimlerinin olduğunu belirteyim. Onların elinde grev, bir hak alma eyleminden çok günübirlik bir protesto eylemine, talepler ise uğruna kesintisiz mücadele edilecek şeyler değil, birer propaganda malzemesine dönüşmüştür. Hal böyle olunca da en elverişli koşullarda dahi kamuya dönük saldırıların önü alınamamış, emekçilerin sendikal mücadeleye inançları ve örgütlülüğü kırılmış, bu boşluğu da haliyle Memur-Sen doldurmuştur. Binlerce üyesi bir kalemde ihraç edilen KESK'in, bu ihraçlara karşı tutumu da "protestoculuk" sınırlarında kimi eylemlerle sınırlı kalmıştır.

Kızıl Bayrak: İhraç saldırılarının ilk günlerine dönersek... KESK bu saldırıları nasıl yorumladı ve nasıl bir tutum geliştirdi? KÇB olarak sizin bu ilk döneme ilişkin tutumunuz neydi?

KÇB sözcüsü: Biz KÇB olarak kuruluşumuzu 17 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirdiğimiz kuruluş toplantısı ile ilan ettik. Yani KÇB darbe girişiminin ardından kuruldu. Öncesinde yaklaşık bir buçuk yıl boyunca Kamu Emekçileri Forumu olarak, 1-2-3 Temmuz 2016 tarihlerinde yapılan yaz kampı ile birlikte, yani 15 Temmuz'un ön günlerinde ise KÇB Girişimi olarak çalışmalarımızı sürdürmüştük. KÇB olarak biz darbe girişiminin

ardından net bir tutum belirledik ve bu tutumumuzu sık sık yaptığımız değerlendirmelerle de kamuoyu ile paylaştık. Bulduğumuz her platformda da kendi tutumumuzu açıkladık ve örgütlenme çabası içerisinde olduk.

Bizim 15 Temmuz sonrasına ilişkin bakışımıza geçmeden önce bir noktaya dikkat çekmek istiyorum. Henüz forum olarak çalışmalarımızı sürdürdüğümüz bir dönemde, 2016 yılının Şubat ayında bir Başbakanlık Genelgesi yayınlandı. Bu genelge ile KESK üyeleri hedef alınıyor, muhalif emekçiler “legal görünümü il-legaler” olarak nitelendirilerek hedefe konuyordu. Kamu Emekçileri Forumu çalışmalarında yer alan ve KÇB içerisinde de çalışmalarını sürdüren Sosyalist Kamu Emekçileri (SKE) tarafından çıkarılan *Kamu Emekçileri Bülteni*'nin Mart başında çıkan 55. sayısında “Başbakanlık Genelgesi: Kamu emekçileri kısıp alınıyor!” başlıklı bir yazı var. O yazıda KESK'e genelge sonrası yaşanacak kısıplara karşı kamu emekçilerinin talepleri ile bütünleşen bir mücadele örme çağrısı yapıyordu. Aynı bültenin Mayıs başında çıkan 56. sayısında, SKE'nin 23 Nisan tarihli “*Kamu emekçileri işten atma saldırılarını direnişle yanıtlamalı*” başlıklı çağrısı yayınlanmıştı. İngilizce öğretmeni Hatice Yüksel'in direniş deneyimlerine de vurgu yapılan bu çağrıdan bir bölüm aktarmak istiyorum:

“KESK ve bağlı sendikaların, öncelikle üyeleri açığa alınan veya işten atılan Eğitim Sen, SES ve BES'in yapması gereken işten atılmanın gerçekleştiği illerde işyerleri ve meydanlarda direniş çadırları kurmaktır. Bu direnişler üzerinden işten atma saldırıları kamu emekçilerinin gündemine sokulmalı, kamu emekçilerinin dayanışması örgütlenmelidir. Kamu emekçilerinin desteğini kazanmanın ve dayanışmayı büyütmenin tek gerçek yolu da budur. Sendikalar bunun yerine dava açıp dava sonuna kadar üyelerine maddi yardım yapmayı iş edinmiş durumdadır. Böylece sözde üyelerine sahip çıkmış oluyorlar. Ama bu saldırılar, direnişlerle yanıtlanmaz ve göğüslenmezse yarın yüzlerce-binlerce kamu emekçisinin açığa alınması veya işten atılmasının önü açılmış olacak. Bu nedendir ki, işten atılan her emekçi direnmeye çağrılmalı ve maddi yardım yalnızca direnen üyeye yapılmalıdır.”

Henüz sınırlı sayıda KESK üyesinin disiplin kurulu kararları ile işten atıldığı bu dönemde yapılan bu çağrıda, özetle, ‘eğer bugün işten atmalara direnişlerle yanıt vermezseniz yarın yüzlerce-binlerce kamu emekçisinin işten atılmasının önünü açmış olacaksınız’ deniyor. Öyle de oldu. AKP iktidarı belki sürece yayararak yapmak istediği bu işten atma saldırısını 15 Temmuz’la birlikte kitlesel biçimde hayata geçirme fırsatını yakaladı. Karşısında anlamlı bir direnç görmediği ölçüde de eli rahatladı. KESK 15 Temmuz öncesinde gerçekleşen ihraçlara nasıl tu-

tum aldıysa, 15 Temmuz sonrasında da aynı tutumunu sürdürdü. Ekonomik yardım, hukuki destek ve diploması...

Başbakanlık Genelgesi özünde muhalif emekçileri hedef alıyordu, OHAL KHK'ları ise muhalif emekçilerin yanı sıra on binlerce kamu emekçisini kısımdan geçirdi. Yani saldırının tabanı genişlemişti. Bu koşullar altında yükseltilecek bir mücadele bu on binlerce emekçiyi de etrafında toplayabilirdi. Fakat KESK ve bağlı sendikalarda, hem bu “FETÖ” gerekçesi ile işten atılan on binlerce emekçiyle buluşma niyeti yoktu, hem de saldırıların KESK'i sıyrıp geçeceği yönünde yaygın bir beklenti vardı.

Örneğin Ağustos sonunda gerçekleştirilen BES Merkez Temsilciler Kurulu (MTK) toplantısı bunu tüm açıklığı ile gözler önüne sermektedir. O günlerde henüz 50 bini aşkın kamu görevlisi açığa alınmış, fakat ihraç yaşanmamıştı. BES MYK'sı MTK toplantısına iki önerge ile gelmişti. Bunlardan biri “üyelere sahip çıkmak” için bir dayanışma fonu oluşturulmasıydı. Yaklaşık bin kadrodan 20'er lira alınacak ve BES bütçesinden de 15 bin TL aktararak 35 bin TL'lik bir fon oluşturulacaktı. Yani ihraçların KESK'i sıyrarak geçeceği düşünülüyordu ki, 35 bin TL'lik bir fon güvence sayılıyordu. KÇB'li bir MTK üyesi ise kürsüden “kitlesel kısımlar geliyor farkında değil misiniz? Önce bu kısımlara karşı nasıl bir mücadele hattı oluşturacağız onu konuşalım” diye çırpınıp dursa da, direniş mevzileri yaratma çağrısı yapsa da MTK'da “mücadele” değil fon konuşuldu. Tabi karara bağlansa da bu fon hiçbir zaman kurulamadı. Daha ilk ihraçlarda evdeki hesap çarşıya uymadı ve fon toplanmadan çöktü. KÇB'li MTK üyesi “direnmiş mevzileri yaratalım, kart basıp dayanışma toplayalım, kart basıp toplayacağımız dayanışmayı aşar” demişti. Nihayetinde BES, direniş örgütlemese de kart bastı ve fon ile hedefledikleri tutarın 8-10 katını toplayarak ihraç edi-

len üyelerine biner lira dayanışma yaptı. Sonrası aıdat artışı.

Aynı BES MTK'sında, eğitim ve örgütlenme sekreteri dışındaki MYK üyelerinin MTK'ya önerdiği bir başka şey ise “serbest kıyafet eyleminin sonlandırılması” idi. Düşününün bir darbe girişimi olmuş, AKP iktidarı saldırganlığını tırmandırmış ve sizin ilk reflexiniz serbest kıyafet eylemini sonlandırma çabası oluyor. Neyse ki, niyetlerini ortaya koysalar da BES MYK'sı bunu önerge olarak sunamadılar.

15 Temmuz'un ilk dönemlerinde benzer durumlar diğer sendikalarda da şu veya bu biçimde yaşandı. Hemen hepsi “ekonomik yardım” meselesini “üyeye sahip çıkma” söylemi ile gündemine aldı. Fon, kooperatif kurma gibi tartışmalar sürdü gitti. Üyeleri başta olmak üzere ihraç edilen emekçileri merkeze alan bir direniş hattı örmekten özenle kaçındılar. Onları diploması ve yargı ile oyalayıp durdular. Birkaç reflex eylemle yılın sonunu getirdiler. 10 bini aşkın Eğitim Sen üyesinin açığa alındığı dönemde, dönemin Eğitim Sen Genel Başkanı Kamuran Karaca ikide bir çıkıp “bu haksızlık ortadan kaldırılmazsa mahkeme kararlarıyla arkadaşlarımızın hepsi dönecek” ve “arkadaşlarımız Ekim sonuna kadar dönecek” türünden sözler sarf ediyordu. Sendika bürokratlarının bu oyalamalarına rağmen kimi yerelerde anlamlı direnişler ve eylemler gelişti. Fakat sendika bürokratları bunu mevzi direnişleri geliştirmenin olanağına dönüştürmek yerine emekçileri oyalamayı sürdürdüler. Direnme çağrısı yapanlara kimi KESK bürokratları “barutumuzu baştan tüketmeyelim” türünden cevaplar üretiyordu. Bireysel direnişler “örgüt disiplinine aykırı” olarak nitelendiriliyor, ama her ne hikmetse “örgüt disiplini” altında kesintisiz bir direniş hattı örmeye de yanaşılmıyordu.

KÇB olarak henüz açığa almaların yaşandığı ama ihraçların olmadığı bir dönemde 10 Ağustos tarihinde “*Darbe hukukuna, demokratik ve sosyal haklarımızı-*

zın gaspına izin vermeyelim!” başlıklı bir çağrı yayınlamıştık. Bu dönem KESK'in CHP mitinginde soluğu aldığı bir dönemdi. Bu açıklamada şöyle denilmekteydi:

“Başta belirtildiği üzere kamu emekçileri bugünkü saldırı dalgasının öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. Geline aşamada bunaltıcı bir ağırlığa erişmiş olan saldırılara nasıl bir yanıt üretileceği de son derece acil ve önemli bir sorundur. AKP'nin sendikası Memur-Sen ve faşist Kamu-Sen'i saymazsak KESK'in nasıl bir mücadele ortaya koyacağı burda söz konusu olan. Dahası gerici sendikaların açığa alınan binlerce üyesini sahipsiz bırakması KESK açısından önemli olanaklar ortaya çıkarmaktadır. Bugüne kadar KESK, on binlerce emekçinin açığa alınması karşısında kuru açıklamalarla ve kapalı mekanlarda yaptığı basın toplantıları ile yetinmiştir. Ancak mevcut durum ne protestocu bir mantıkla ne de genel geçer söylemlerle göğüslenilecek hafifliktedir.”

İlk ihraçlar sonrasında yaptığımız açıklamalarda da, sonraki çağrılarımızda da hep KESK'in işi yargıya-diplomasiye havale eden ve ekonomik yardımı merkezine alan tutumunu eleştirdik ve direniş mevzileri yaratma çağrısı yaptık.

KESK bu dönemde 15 Ekim'de Ankara mitingi ve Aralık ayı sonunda gerçekleşen Ankara yürüyüşü gerçekleştirdi. Biliyorsunuz 15 Ekim Ankara mitingi yasaklandı ve KESK de yasağa boyun eğdi. Yasağın hemen ardından KÇB olarak “*Yasağa boyun eğmek, kısımlara kapı aralamaktır*” başlıklı bir açıklama yayınladık. Öyle de oldu. Zaten gününbirlik mitinglerin, yürüyüşlerin, basın açıklamalarının kendi başına temel bir önemi de yok. Bu nedenle de biz bu açıklamamızda olduğu gibi hemen her açıklamamızda, ihraç edilen emekçilerin merkezinde olduğu mevzi direnişlerin yaratılması çağrısı yaptık. Bu mevzi direnişler üzerinden bir özgüven kazanılabilir ve birikim sağlanabilirdi. Merkezi eylemler de bunun üzerine inşa edilebilirdi. Fakat basın açıklamaları, protesto eylemleri ile geçiştirildi koca bir dönem. Sonrasında ise basın açıklamalarının yerini sendika merkezlerinde yapılan basın toplantıları, en sonunda onun yerini de yazılı açıklamalar aldı. KESK'in ve ona yön veren reformist grupların diplomasiye, yargıya, ekonomik yardıma ve uluslararası hukuka bel bağlayan tutumları kısa sürede çöktü. Ama bu süre zarfında ihraç edilen emekçileri oyaladılar, özgüven kaybına yol açtılar, örgütsüz ve başının çaresine bakmak durumunda kalan bireylere dönüştürdüler. Örgütlü bir duruş gösterilemediği yerde kimisi iş bulmaya yöneldi, kimisi memleketine döndü, kimisi sendikanın verdiği maddi yardımla ve çevresinin desteği ile hayatını sürdürmeye yöneldi. Direnme iradesi gösterebilen bir avuç insan ise çeşitli biçimlerde direnme yolunu seçti.

(Devam edecek)

İstanbul'da ihraçlara karşı direniş sürüyor

KHK'lar ile ihraç edilen Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi emekçilerin İstanbul'daki direniş devam ediyor. Direnişçiler Bakırköy Özgürlük Meydanı ve Kadıköy Altiyol'da oturma eylemleri gerçekleştiriyor.

12 Ağustos günü **Bakırköy Özgürlük Meydanı**'nda yapılan eylem öncesinde polis Bakırköy Kaymakamlığı'nın Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'yla dayanışma amaçlı yapılacak her türlü faaliyeti yasakladığını KESK İstanbul Şubeler Platformu yöneticilerine tebliğ etti. KESK İstanbul Şubeler Platformu'nda şube başkanları nezdinde alınan karar doğrultusunda her hafta alanda kullanılan, Gülmen ve Özakça'nın fotoğraflarının olduğu pankartın yerine siyah pankart açıldı. Gülmen ve Özakça'nın resimlerinin bulunduğu dövizler de açılmazken ağızlarına bağlanan siyah bantlarla süren eyleme ise kararı protesto eden bir grup direnişçi katılmadı. Eylemde Gülmen ve Özakça'nın adı geçmezken KHK'larla ihraçlar teşhir edi-

lererek işe geri dönme talebi yükseltildi. **Kadıköy Altiyol**'da da eş zamanlı olarak eylemlerini sürdüren direnişçiler KESK İstanbul Şubeler Platformu'nun kararı doğrultusunda siyah pankart da açtılar. Gülmen ve Özakça'nın fotoğraflarının bulunduğu dövizleri de pankartın iki yanına yerleştiren direnişçiler eylemlerini sloganlarla başlattılar. HDP yöneticilerinin de destek verdiği eylemde Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın yalnız olmadığı vurgulanarak iki direnişçinin derhal serbest bırakılması istendi.

Direnişin 26. haftasına girdiği **14 Ağustos** günü **Bakırköy Özgürlük Meydanı**'nda Gülmen ve Özakça'nın fotoğraflarının olduğu dövizler de alanda yer aldı. Eylem alanı henüz düzenlenirken gelen polisler ise Gülmen ve Özakça'nın fotoğrafları kaldırılmazsa, adları anılırsa "müdahale" edeceklerini söylediler. Dayatmaya karşın Gülmen ve Özakça'nın fotoğrafları kaldırılmadı ve eylem sürdü-rüldü. Eylem sırasında çevreye seslenen

direnişçiler "FETÖ" bahanesiyle hayata geçirilen saldırıları teşhir ederek Gülmen ve Özakça'ya dikkat çektiler. Polis dayatmalarına boyun eğmeyen direnişçiler "Başta Nuriye ve Semih olmak üzere KESK'li tutsaklar serbest bırakılsın" dedi. **Kadıköy Altiyol**'daki eylemde de OHAL ve KHK'lar teşhir edilirken Gülmen, Özakça ve KESK'li tutsakların serbest bırakılması istendi.

16 Ağustos günü **Bakırköy**'deki eylemde Gülmen ve Özakça'ya dikkat çeken dövizler yer alırken "Nuriye, Semih onurumuzdur!" sloganları atıldı. Nuriye Gülmen'in başlattığı mücadele anlatılarak Yüksel direniş süreci aktarıldı ve açlık grevindeki Gülmen ve Özakça'nın tutuklanışı teşhir edildi. Konuşmalara çevrede bulunanlar da alkışlarla destek verdi. **Kadıköy**'deki eylemde de direnişçiler, iktidarın keyfi uygulamalarını ve baskıları teşhir edilerek, muhalif kimliklerinden dolayı ihraç edildiklerini vurguladı ve mücadele çağrısı yaptı.

Türk Metal Kızıl Bayrak'ı hedef gösterdi

2015'teki Metal Fırtına sürecinde işçilerin haklı taleplerinin sonuna kadar arkasında olan ve bu çerçevede süreci yakından takip eden *Kızıl Bayrak* gazetesi Türk Metal çetesinin farklı saldırı girişimleriyle karşılaşmıştı. 2017 MESS Grup TİS süreci öncesinde de Türk Metal çetesi, bir kez daha *Kızıl Bayrak*'ı karalamaya dönük adımlar atmaya başladı.

Edindiğimiz bilgiye göre, Beylikdüzü'nde kurulu Arçelik fabrikasında vardiyalarda işçilerle toplantılar yapan Türk Metal bürokratları, "Bazı illegal gruplardan, *Kızıl Bayrak*'tan uzak durun" gibi söylemlerle işçileri korkutmaya çalıştı. *Kızıl Bayrak*'ı hedef göstermeye çalışan Türk Metal çetesi, işçilere yönelik bu söylemlerini ise "Geçen toplu sözleşmede bazı sıkıntılar, olumsuz durumlar yaşadık" gibisinden üstü kapalı ifadelerle gerekçelendirmeye kalktı.

TÜRK METAL ÇETESİ NEYİN PEŞİNDE?

Türk Metal çetesinin bu söylemlerinin gerisinde ise kendi kirli misyonlarının ortaya çıkmasından duydukları korku yer alıyor. Zira, işçiler üzerindeki sömürüyü pekiştirmek hedefi ve MESS-Türk Metal düzenini korumak çabasıyla TİS sürecine hazırlanan Türk Metal bürokratları, son dönemde fabrikalarda bir yandan öncü işçileri işten attırıyor ve haklı mücadeleyi saldırılarla baltalamaya çalışıyor. Diğer yandan da işçilerin taleplerinin altını boşaltmaya, haklı taleplerini "uçuk beklenti" olarak göstermeye çabılıyor. Türk Metal çetesinin bu yönüyle MESS düzenini koruma çabasını haberler, yazılar ve teşhirlerle gözler önüne seren *Kızıl Bayrak* ise doğal olarak "illegal grup" yalanıyla karalanıyor, "terörist" demagojisi ile hedef gösteriliyor.

KIRLI YÖNTEMLERİ YENİ DEĞİL

Kızıl Bayrak'ı karalayarak işçilerden uzaklaştırmaya çalışan Türk Metal bürokratları, 2015'teki Metal Fırtına'da da benzer söylemlerde bulunmuş, hatta 5 Mayıs günü Türk Metal'den toplu istifa için bir araya gelecek olan işçileri de *Kızıl Bayrak* muhabirlerine karşı provoke etmeye kalkmıştı. Fakat Türk Metal çetesinin yalanları daha o günden açığa çıkmıştı. Çeteciler, *Kızıl Bayrak* muhabirlerinin yanı sıra, Renault işçilerine de saldırmış, ardından Türk Metal'e karşı öfke daha da büyümüşü.

Yüksel direniş sürüyor: "Birlikte bu ablukayı kıralım!"

KHK'lar eliyle hayata geçirilen ihraçlara karşı başlayan Yüksel direniş her gün gerçekleşen polis saldırılarına rağmen devam ediyor.

Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın açlık grevinin 157., ihraçlara karşı Yüksel'de başlayan direnişin 277. günü olan **12 Ağustos**'ta, Konur Sokak'ta eylemler yapıldı. Sabah ve akşam açıklamalarında Semih Özakça'nın annesi Sultan Özakça ve Nuriye Gülmen'in kardeşi Beyza Gülmen de yer alırken eylemlere yönelik polis saldırısı devam etti. 13.30'daki ey-

lemde açıklamanın sonlandırıldığı duyurulmasına rağmen polis saldırısı gerçekleşti. 18.00'deki eyleme de polis saldırdı. Saldırının ardından Sultan Özakça "*Nuriye ve Semih'i öldürtmeyeceğiz, zorla müdahalelere karşı çıkacağız, onları hapseden kampüsünden alacağız, bunu da el birliği ile yapacağız. Dayanışma ve birlik içinde olalım ki, bu polis ablukasını kıralım!*" dedi.

13 Ağustos'ta da eylemler sürerken **14 Ağustos** günü 18.00'deki eyleme gerçekleşen polis saldırısında "ev hapsi"nde

olan Acun Karadağ da gözaltına alındı. Ertesi günler de eylemler sürerken gözaltına alınan 3 kişi **15 Ağustos**'ta serbest bırakıldı. Acun Karadağ'ın "ev hapsi" cezası da savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından kaldırıldı. **16 Ağustos** günü eylemler devam etti. 18.00'de eylem için alana gelen kitlenin önünü Konur Sokak'ta kesen polis kitlenin yaptığı açıklamayı siren sesiyle bastırmaya çalıştı. Kısa bir süre sonra polis saldırısı gerçekleşirken kitle iteklenerek alandan uzaklaştırıldı.

Birleşik Metal-İş'in MESS Sözleşme Taslağı:

Türk Metal taslağından esaslı bir fark yok, MESS-Türk Metal'in satış oyununu bozacak bir irade yok!

Birleşik Metal-İş Sendikası da MESS Grup Sözleşme taslağını açıkladı.

Taslak ücret ve sosyal haklar bakımından metal işçisinin taleplerine, günün çalışma ve yaşam şartlarına, açlık-yoksulluk sınırına bakıldığında yetersiz. Bu anlamda beklentileri karşılamaktan uzak.

Öte yandan Türk Metal'in taslağıyla hesaplama yöntemleri farklı olmakla birlikte büyük benzerlikler içeriyor. Esaslı olmamakla birlikte küçük farklar taşıyor.

Kıdem zammına Türk Metal 15 kuruş + saat ücretlerine de 1,75 TL isterken, Birleşik Metal-İş 10 kuruş + 2,40 TL zam talep ediyor.

Bu oranlar dikkate alındığında özellikle Birleşik Metal-İş'in taslağı yeni işçilerin ücretlerine Türk Metal'den daha yüksek bir zam öngörmüş oluyor. Eski işçiler payına ise durum hemen hemen dengeleyiyor.

İki taslakta da diğer 6. ay zamları aynı: Enflasyon + 2 puan.

Bu haliyle iki taslak arasında hesaplama yöntemleri dışında esaslı bir fark yok. Öte yandan sosyal haklarda da yine

Birleşik Metal-İş'in taslağı küçük farklar içeriyor.

Birleşik Metal-İş'in taslağındaki en büyük farklılık ise idari maddelerde:

Kıralık işçiliği ve esnek çalışmayı engelleyecek maddeler yanında çalışma saatlerinin haftalık 37,5 saate düşürülmesi teklif ediliyor. Öte yandan da vergi dilimi uygulamasında belli bir sınır konularak, üstündeki miktarın patronlar tarafından ödenmesi talep ediliyor.

Fakat bu maddeler önceki sözleşme taslaklarında da bulunuyordu ve masada herhangi bir pazarlık konusu dahi edilmeden geri çekilmişti, bugün de farklı olmayacak.

Bu haliyle Birleşik Metal-İş her ne kadar Türk Metal'in taslağının fotokopisini açıklamamış olsa da aralarında çarpıcı bir fark bulmak mümkün değil, benzerlikler çok daha fazla.

MESS-Türk Metal sözleşme düzenini yıkmak iddiasının gerisinde bir taslak.

Kaldı ki bugüne kadar Türk Metal'in sözleşmelerini yırtıp atma başarısı ve iradesi gösterememesi de bu taslağın

dahi alınabileceğine dair bir güven vermiyor. Taslak bu haliyle metal işçisini heyecanlandırmaktan, ona umut vermekten uzak.

Bunu bir yana bırakırsak bu kadarını dahi alabilmek bu sendikacılık anlayışıyla mümkün değil!

Türk Metal'in alacağına haklı olarak hiçbir işçi inanmıyor. Palavra gözüyle bakıyor.

Birleşik Metal-İş yönetiminden de bu taleplerin arkasında duracağına, MESS-Türk Metal satış oyununu bozacağına, Türk Metal'in satış sözleşmesini yırtıp

atacağına dair de herhangi bir işaret, irade ve iddia görmek mümkün mü? Onlara inanan metal işçisi var mı?

Önceki dönemlerde sergilenen tutumlar metal işçisinde Birleşik Metal-İş yönetimine olan güveni sıfırladı.

2017'de de tabandan güçlü bir hareket gelmediği şartlarda önceki yıllarda izlediğimiz senaryonun bir benzerini hep birlikte oynayacaklar.

Bu oyunu hangi sendikadan olursa olsun metal işçisinin birliği ve iradesi bozacaktır!

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ - MİB

Çelik-İş'in de 2017 taslağı belli oldu!

2017 MESS Grup TİS sürecine az bir zaman kala Türk Metal'in ardından Çelik-İş de sözleşme taslağını hazırladı. İşçilerin haberi olmadan hazırlanan sözleşme taslağı ise daha kamuoyuna deklare edilmedi.

Türk Metal'le aynı mantığa sahip olan, hükümet sendikası Çelik-İş, 2017 taslağında yine Türk Metal'in izinden

gitti. Çekme, seyyanen ve kıdem yılına göre zam mantığı ile hazırlanan sözleşme Türk Metal'in sözleşmesinden yalnızca birkaç rakam yukarıda. İşçilerin hiçbir talebine kulak asılmayan taslakta işçi sınıfının karşı karşıya kaldığı hak gasplarına karşı sözleşme taslağında ilk elden hiçbir talep gözükmemekte.

Yazaki direnişi sonlandı: "Mücadele sürecek!"

Arkadaşlarımız TOMİS'e üye olmaya devam ediyor."

"BASKILARI, DAYANIŞMA VE DESTEKLERLE BOŞA DÜŞÜRDÜK"

Direnişinin kolay olmadığına değişen Gültekin, direniş sürecinde karşıla-

tığı baskıları hatırlatarak şunları söyledi: "OHAL gerekçesiyle direnişin ilk iki günü gözaltına alındım. Ama hakkını arayan bir kadın işçi olarak vazgeçmedim ve kararlılığım sayesinde patronları koruyan OHAL'e rağmen direnişimi sürdürdüm. Farklı fabrikaların özel güvenlik şefleri

tarafından tehdit edildim. Vicdanları kasalarından ibaret olan Yazaki yönetimi tarafından taciz edildim. Hakkımda karalama kampanyası başlatıldı. Fabrika içine fotoğraflarım asıldı, gazetelere ilanlar verildi ve hedef gösterildim. Ama bunları Yazaki işçisi arkadaşlarımla ve büyük bir destekle aşmayı bildim."

"DİRENİŞE DESTEK VERENLERE TEŞEKKÜR EDİYORUM"

Gültekin kendisine destek verenlere de teşekkür etti. Bölgedeki işçiler, direnişinin sesini duyuran İşçi Emekçi Kadın Komisyonları (İEKK) ile kadın örgütlerine, Metal İşçileri Birliği'ne (MİB), TOMİS'e, Bursa basınının yanı sıra kendisine yer veren basın kuruluşlarına ve özel olarak da sesini Almanya'ya taşıyan İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu'na da (BİR-KAR) teşekkürlerini dile getirdi.

"EMEĞİMİZİ ÇALANLARLA HESABIM BİTMEDİ"

Direnişinin ardından mücadelesi ni farklı yollardan sürdürmeye devam edeceğini belirten Gültekin "emeğimizi çalarlarla hesabım bitmedi" dedi.

Bursa Gemlik Serbest Bölge'de kurulu olan Yazaki fabrikasında işten atılan Dilek Gültekin'in direnişi 43. gün olan 14 Ağustos'ta sona erdi. Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) üyesi Gültekin, fabrikadaki cinsel taciz, baskı ve yoğun sömürüye karşı mücadele ettiği için işten atılmış ve fabrika önünde direnişe başlamıştı.

Direnişini sonlandırmasıyla ilgili bir açıklama yapan Gültekin, Yazaki'deki baskılara, tacize ve ağır çalışma koşullarına karşı durduğu için işten atıldığını ifade ederek, yalnız kendisi için değil, Yazaki işçileri için direndiğini vurguladı.

"DİRENİŞ KAZANIM GETİRDİ"

Benzer sorunların tüm fabrikalarda yaşandığının altını çizen Gültekin, direnişle beraber Yazaki'de sendikalaşmanın arttığını belirtti.

Gültekin'in açıklaması şu ifadelerle sürdü: "Bu direniş şimdiden kazandı. Çünkü ben direnişe başladığım andan itibaren artık Yazaki'de taciz son buldu. Bundan sonra yönetim bu konuda çok daha duyarlı olmak zorunda kalacaktır.

Direniş boyunca iki aylık deneme süresi dışında hiçbir arkadaşımız işten atılmadı. Bu da direnişin kazanımlarından bir diğeri. Diğer yandan Yazaki işçisi sendikalaşmaya hiç bu kadar yakın olmadı.

TİS sürecinde mevcut sendikal düzen ve sınıf mücadelesi

TİS, işçi sınıfının kazanımıdır. TİS, patronlar karşısında fabrika düzeyinde işçilerin bir sınıf olarak kendilerini ve örgütleri olarak sendikalarını kabul ettirmeleridir. Grup TİS'leri ise sözleşme kapsamındaki işçilerin çok daha ötesini etkileyen, sadece imzalanan sözleşme ile değil, sınıf hareketinin önünü açtığı koşullarda, sınıf hareketinin gelişimi açısından da imkanlar sunmaktadır.

Ancak mevcut sendikaların gerçekliği ve işçi sınıfının henüz onları aşabilecek bilinç ve örgütlülük düzeyine sahip olmaması sonucu TİS sürecinin barındırdığı olanaklar değerlendirilememektedir. Mevcut koşullarda işçi sınıfını düzen sınırlarında tutmanın, boyun eğdirmenin aracına dönüştürülmektedir.

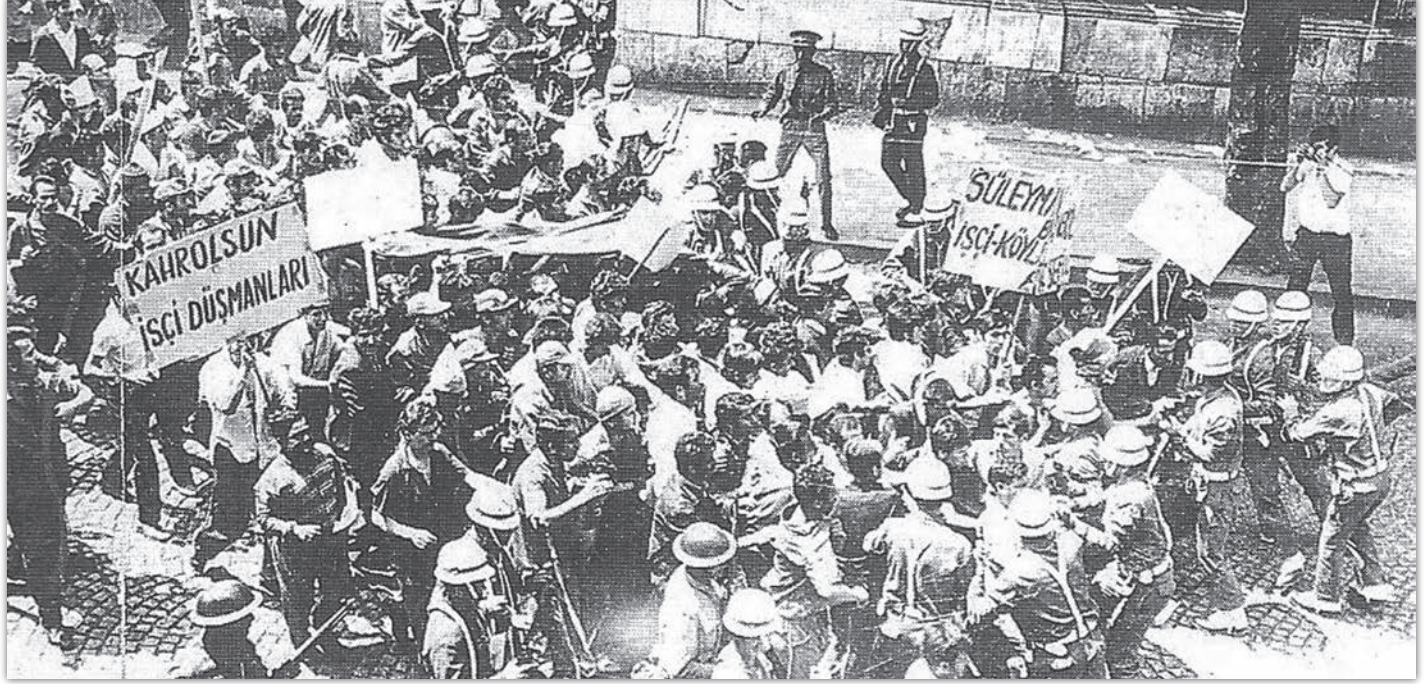
TİS süreçlerinde işçi sınıfını kazanıma götürecek olan şey öncelikle mevcut sendikal düzeni ve sınırları onu aşma yollarıyla kavramaktan geçmektedir. Bununla beraber TİS'lerin, sınıf mücadelesinin devamlılığı içerisinde yerini görebilmek gerekmektedir.

Kapitalizmin gelişimiyle beraber işçiler her geçen gün çok daha ağır koşullarda çalışmaya zorlandı. Üretim araçlarının gelişmişlik düzeyi ile binlerce işçi bir araya gelirken, iki sınıf -burjuvazi ve proletarya- arasındaki servet-sefalet uçurumu artmaya başladı. Emek sömürsüne ve üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete dayalı burjuvazinin iktidarı, elindeki güç ve olanaklarla işçi sınıfını baskı altında tutmak için örgütlenmiş durumdadır.

Bütün bu gelişmeler karşısında dünyanın her yerinde işçiler, hakları için bir araya gelmeye, önceleri tek tek fabrikalar ve işletmeler düzeyinde, gitgide şehir ve ülke düzeyinde birliklerini kurma girişiminde bulundular. Her defasında iki sınıf karşı karşıya geldi. Güçleri oranında birbirlerine üstünlük kurdular. Uluslararası düzeyde işçi hareketi her defasında deneyim elde etti, bilinç ve örgütlenme düzeyi gelişti. Bu gelişim sürecinde sendikalar, sınıf mücadelesinin doğrudan ürünü olarak ortaya çıktı. İlk ortaya çıkışından itibaren burjuvazinin hedefinde oldular, diğer bütün işçi örgütlenmeleri ve birlikleri gibi. Burjuvazi, sendikaları kendi çıkarlarına hizmet etmeleri için de hedefine alırken, kah kendi sendikalarını kurarak, kah sendikaları ele geçirerek sınıf mücadelesine yön vermeye kalktı.

TÜRKİYE'DE SENDİKALAR

Türkiye'de ilk sendikalar 1946'da devletten bağımsız bir şekilde kuruldu.

Fakat ömürleri kısa oldu; 1947'de kapatıldılar. O güne kadar burjuvazinin etkisi altında olan işçi sınıfında bağımsızlaşma eğiliminin bir ürünüydü bu ilk sendikalar. 1947'de çıkartılan Sendikalar Yasası'ndaki grev ve siyaset yasağı, yasanın ardından kurulan sendikaların CHP ve DP etkisindeki sendikalar oluşu, Türkiye'de kuruldukları ilk andan itibaren sendikaların devlet güdümünde olması için yoğun bir çabanın harcandığını ortaya koyuyor.

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı ve sonrası dönemde gitgide ağırlaşan çalışma koşulları karşısında biriken öfkenin bir yansıması olan ilk sendikalar, gelişmekte olan işçi hareketinin birer ürünüdür. 1952'de kurulan Türk-İş ile işçi sınıfında biriken bu öfke ve bağımsızlaşma eğiliminin önü alınmak istendi. Devlet eliyle kurulan Türk-İş, ABD sendikacılığının bir yansıması olmuş, anti-komünizmi temel ilke edinmiştir. Özellikle kamu alanındaki işçileri üye yapan Türk-İş ile devlet, gelişebilecek işçi hareketinin önünü almak istemektedir. Ancak çabaları sınıf hareketinin gelişimini baltalamaktan yavaşlatmaktan öteye gidemedi.

1963'teki Kavel Direnişi ile grev hakkının elde edilmesinin de etkisiyle özellikle özel işletmelerde işçi eylemleri büyüdü, militanlaştı. Devletle karşı karşıya gelen işçi sınıfı özellikle 1966 Paşabahçe Grevi ve Türk-İş bürokratlarının açık ihaneti ile devlet sendikacılığına karşı tepkisini güçlü bir şekilde göstermeye başladı. Bu süreç 1967'de DİSK'i yarattı. İşçi sınıfındaki bağımsızlaşma eğiliminin bir ürünü olan DİSK, işçi sınıfı için ileriye atılmış bir adımdı. Ancak DİSK de işçi

sınıfının bağımsız siyasal sınıf çıkarlarını temsil etmemekteydi. Tabandaki dinamizmine karşı yönetimi, ufku düzeni aşmayan, düzen kurumları sınırlarında bir sendikal anlayışın temsilcisiydi.

DİSK'in kapatılmasını getiren sendikalar yasasına karşı 15-16 Haziran'da yüz bini aşkın işçi sokağa dökülürken, DİSK bürokratlarının eylemin önünü almak için elinden geleni yapıyor oluşu ve eylemler sonrasında öncü işçi kuşağının biçilmesine karşı sessiz kalışları, DİSK'in anlamını ve sınırlarını ortaya koymaktaydı.

1970'ler ise gerek gelişen işçi hareketinin bu deneyimleri, gerekse de '71 devrimci kopuşunun etkisiyle iki sınıf arasındaki mücadelenin gitgide keskinleştiği bir dönem olarak yaşandı. 12 Eylül öncesinde yüz bini aşkın işçi eylemde ve grevdeyken, sermaye devleti işçi sınıfına yönelik saldırı olan 24 Ocak kararlarını uygulamamaktaydı. 12 Eylül ile grevler yasaklanırken DİSK de kapatıldı. Bütün bunlar toplumun üstünden bir silindir gibi geçilerek perçinlendi.

12 Eylül'ün ardından Türk-İş fabrikalara sokuldu. Özellikle büyük metal fabrikalarına Türk Metal'in girmesiyle devlet ve sermaye rahat bir nefes aldı. 12 Eylül öncesinde TİS'te anlaşmazlık sürecinde veya grevde olan bütün fabrikalarda eylemlerin ve grevlerin yasaklanması 12 Eylül'ün rolünü açık ve net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bugün yasaklanan grevler, ilan edilen OHAL, 12 Eylül rejiminin ve anlayışının devam ettiğinin en açık göstergelerindedir.

12 Eylül'ün mirası olarak metal fabrikalarında Türk Metal çetesi MESS ile iş-

birliği içerisinde saltanatını sürdürmektedir. Metal işçisinin Türk Metal çetesinden kopma, bağımsızlaşma eğilimi baskıyla, işten atmalarla karşılanmaktadır. Devlet güdümlü sendikal anlayışın baş temsilcisi olan Türk-İş ve Türk Metal işçi hareketini belli bir çizgide tutmanın, işçi sınıfına boyun eğdirmenin örgütleridir.

Tabandan yükselen militan işçi eylemlerinin, fiili grevlerin, fabrika işgallerinin bir ürünü olarak doğan DİSK, tarihinin hiçbir döneminde kendisini doğuran ve var eden koşulların temsilcisi ve ileriye taşıyıcısı olamamıştır. 15-16 Haziran'da hareketin önüne geçmesinden 12 Eylül darbesi karşısında sınıfa öncülük edememesine ve bugün gelinen yerde sınıf içinde biriken öfkeyi ve potansiyeli harekete geçirememesine kadar hemen her aşamada bu böyledir. Elbette bu sadece DİSK'in ve DİSK yöneticilerinin sorunu değildir. Bu, bir yanılla DİSK'e hakim siyasal anlayışın sınırlarını gösterirken, bir yanılla da artık oturmuş bir sendikal anlayışın temsilcisi olması gerçeğini göstermektedir. Tabandan yükselen seslere kulaklarını tıkaması, süreç içerisinde yükselen işçi hareketini kucaklayacak zeminden kopması, yönetiminin bürokratlaşması vb. ile bugünkü DİSK gerçeği karşımızdadır.

Bütün bunların bir sonucu olarak mevcut sendikal düzen ve anlayış işçi sınıfının mücadelesinde bir engele, sermayenin sınıf içindeki şebekesine dönüşmüştür. İşçi sınıfı kazanmak istiyorsa, her adımda bu şebekeyle hesaplaşmak ve bu engeli aşmak zorundadır.

TİS süreçleri ve görevler

MESS üyesi bir dizi metal fabrikası başta olmak üzere birçok iş kolu ve fabrikada toplu iş sözleşmeleri gündemde. Fabrikalar düzeyinde iki sınıfın karşı karşıya geldiği süreçler olan TİS süreçleri sınıf mücadelesinde önemli bir yer tutmaktadır. TİS süreçleri işçi sınıfının bilinç ve eylem düzeyinin gelişimi, emeğin korunması ve siyasallaşması açılarından eşsiz imkanlar sunmaktadır.

İŞÇİ SINIFI SİYASAL YAŞAMIN, EMEK MÜCADELESİNİN DIŞINA İTİLİYOR

Sermaye düzeni işçi sınıfının siyasal yaşamın bir parçası olmasını istememektedir. Buna engel olmak için baskı aygıtını devreye sokmakta, işçileri açlıkla-yoksullukla terbiye etmekte, artan çalışma saatleri ile işten eve, evden işe gitmesini sağlamaktadır. İşçilere karnını doyurmak ve yaşamına devam etmekten ötesi için izin vermemektedir. Medya, eğitim ve düzenin diğer aygıtları ile işçi ve emekçileri sersemletmekte, 4 yılda bir sandığa giderek siyasal yaşamın bir parçası gibi hissetmelerini sağlamaya çalışmaktadır. Sendikalara üye olan kesimlerinde kurduğu sendikal düzen ve anlayış ile de bunu desteklemektedir.

Bu düzende demokrasi, düzenin bize sunduğu seçeneklerden birini seçmekten ibarettir. İlkokuldan itibaren test mantığı, eleme sınavları ve ezberci eğitimle yetiştirilen bizlerin karşısına çıkarılan seçeneklerin dışına çıkmamız beklenmemektedir. Soruları cevaplayamadığımızda seçeneklerin dışına çıkmamız öğütlenmekte, düzenin bize dayattıklarından birini seçmeye koşullandırılmaktayız. Bu yeri geliyor seçim sandığı olarak karşımıza çıkıyorken, yeri geliyor sendika tercihi, sendika bürokrati tercihi, bizi sömürecek patronlar arasındaki tercihe kadar her alanda karşımıza çıkıyor. Bu tercihleri yaparken de baskı, manipülasyon, her türlü cebir ve hile ile karşılaşıyoruz. Sonuç olarak egemenler, mevcut düzeni aşmamamız için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

Siyasal yaşamda demokrasiyi rafa kaldırmalarında olduğu gibi sendikalar da oturtulan bürokrasi ve ağalık sistemi ile tercihte bulunmamız dahi engellenmektedir. Sözde var olan sendikal örgütlenme ve sendika seçme özgürlüğünün kullandırılmamasından sendikadaki ağalık ve atama sistemine kadar işçi sınıfı kendi mücadelesine yabancılaştırılmaktadır. "Siz çalışın, biz sizin yerinize 'mücadele' yürütürüz, hakkınızı ararız"

denmektedir. Sendika üyesi 'örgütlü' kesimleri de dahil olmak üzere işçi sınıfı, siyasal yaşamın, emek mücadelesinin dışına itilmektedir. Bu itilme bugün sendikalar eliyle de yürütülmektedir. Mevcut sendikal düzen bunu dayatmaktadır.

TİS'LERDE İKİ SINIF KARŞI KARŞIYA GELİYOR

Nasıl ki 1 Mayıs'da iki sınıf karşı karşıya geliyor ve 1 yıl boyunca biriktirdikleri ile cenge tutuluyorsa, TİS'lerde de aynı şey fabrika düzeyinde gerçekleşmektedir. Nasıl ki 1 Mayıs'ta tek bir günden ibaret ele alınamazsa, TİS süreci de birkaç ay üzerinden ele alınamaz. Bütün bir yıl oturup cenk günü geldiğinde "cenge" tutuşanlar işçi sınıfına açık ihanet içerisinde.

Eğer iki sınıf karşılıklı bir savaşa giriyorsa, kazanım elde edebilmek orduyu toparlamaktan, savaşa hazırlamak ve eğitmekten geçmektedir. Bu da kesintisiz bir süreç olan sınıf mücadelesinin içerisinde gerçekleşmelidir. Topladıkları aidatlarla kurdukları saltanatlarını sürdürenler, her TİS sürecini masa başında patronlarla yaptıkları görüşmelere kilitlenmektedirler. Sendika bürokratları hazırladıkları taslaklarda ne isterlerse istesinler, istedikleri kadar büyük laflar etsinler, "grevse grev, işgalse işgal" desinler, kazanmaya yönelik bir hazırlık yapmadıkları oranda işçi sınıfı kaybetmeye mahkumdur.

Burjuvazi ara vermeksizin saldırıyor. Gerek fabrikada kazanılmış haklarımıza yönelik gerekse hükümet eliyle OHAL ve KHK'larla, çıkarttıkları yasalarla saldırıları aralıksız devam ediyor. Burjuvazi emeğimizi sömürmenin, bizi baskı altında tutmanın, daha fazla çalıştırmanın yol ve

yöntemlerini arıyor, buluyor ve bizlerin örgütsüzlüğünden faydalanıp uyguluyor.

Kapitalistler, iki TİS arası dönemde haklarımızı elimizden almaktan, kazanımlarımıza saldırmaktan geri durmuyorlar. İşçi sınıfı olarak sürekli elimizden alınan haklarımız, eriyen ücretlerimiz ile sefaletle mahkum ediliyor.

Burjuvazi fabrikalar düzeyinde iki sınıfın karşı karşıya geldiği TİS süreçlerine hazırlığı elden bırakmıyor. İşten atma silahını öncü işçilere yönelik kullanıyor. Yüzlerce öncü işçiyi kıyımdan geçirerek hem onlardan kurtuluyor hem de geride kalanlara korku salıyor. Bizleri bölmek, korkutmak, sindirmek ve birliğimizi bozmak için elinden geleni yapıyor. Sendikaları eline geçirerek bizleri mücadele örgütlerimizden yoksun bırakıyor. Atanan temsilciler patronların adamı oluyor, fabrikadaki en ufak bir örgütlenme girişimi temsilcilerce patrona ihbar ediliyor. Kurulan işbirliği ile işçi sınıfına boyun eğdirilmek isteniyor.

Burjuvazinin bütün bu hazırlığının karşısında işbirlikçi sendikaların, burjuvazi ile birlikte yürüttükleri hazırlıkları bir yana koyarsak, işçi sınıfının kazanması için yaptıkları hiçbir hazırlık olmuyor. Olduğu kadarıyla da TİS süreçlerindeki anayasal sınırlılıklara, işçileri 3-5 kuruşluk zamlara, grev yaşağı karşısında ellerinin kollarının bağlı olduğuna ikna etme çabaları ile ihanetleri karşısında kendilerini aşabilecek işçi hareketinin önünü almaya çalışıyorlar.

Bugün TİS görüşmeleri bir orta oyundan ibarettir. Sendikal düzen, bütün bir mücadeleyi tek bir ana hapsedip orada da kazanmak için hiçbir hazırlık yapmayarak işçi sınıfına ihanet etmektedir. TİS talepleri ya patronların verebilecekleri ile sınırlı tutulmakta ya da işçi sınıfı-

nın gazını alma sınırlarında kalmaktadır.

YAPILMASI GEREKEN...

Yapılması gereken açıktır. Sınıf mücadelesinin sürekliliği içinde TİS'lere hazırlanmalıdır. Fabrika fabrika, bölüm bölüm komiteler kurulmalı, temsilciler seçilmeli, hazırlık süreklileştirilmelidir. Kesintisiz bir mücadele ve bu mücadele içerisinde eğitimden geçirilmiş sınıf bölükleriyle kazanabileceğimizi unutmamalıyız. Elimizde avucumuzda ne varsa almak için her bir saniyeyi değerlendiren burjuvazinin karşısında tetikte olmalıyız. Silahı elimizden bırakırsak sadece biz değil, sınıfımız kaybeder. Unutmayalım; savaşta duraksama ölüm getirir.

Öte yandan mücadeleyi TİS'lere hapsedmekten vazgeçmeliyiz. İşçi sınıfının genelinde bütün umutları TİS görüşmelerine bağlama eğilimi vardır. Bu bizlere dayatılan, öğretilendir. Bunun dışına çıkmalıyız. TİS masasına oturduğumuzda -ki o masayı bürokratlara bırakmamalıyız- geçtiğimiz yıllar boyu biriktirdiklerimizle kazanabileceğimizi unutmamalıyız.

Sendikal ihanete, patronların ayak oyunlarına, hükümetin grev yasaklarına, polis baskısına karşı uyanık olmalıyız. Hazırlığımız öncelikle bilinç ve örgütlülük düzeyinin yükseltilmesiyle olacaktır. Elbette bu hazırlık bugünden yarına bir anda olabilecek bir hazırlık değildir. Mücadele içerisinde pişerek gerçekleştirilecek bir hazırlıktır. Bunu bilerek, ancak bunu engele dönüştürmeden, uf-kumuzu açık tutarak hareket etmeliyiz.

TİS, temelde işçi sınıfının kazanımıdır. Emeğin korunması mücadelesinde TİS'leri birer mevziye/manivelaya dönüştürmek bizlerin elindedir. Toplum için seçim süreçleri neyse işçi sınıfının siyasallaşmasında TİS süreçleri de odur. TİS süreçlerinde işçilerin algısı çok daha açıktır. İşçiler kendi yaşamına dair soruları cevaplamaya, çözüme dair adımlar atmaya daha yatkındır. Bizler bunu avantaja çevirmeli, işçilere TİS'lerin ötesini göstermeye, TİS'lere kilitlenmesinin önüne geçmeye, sınıf mücadelesinin bütününü içerisinde TİS'leri kavratmaya çalışmalıyız. Bunu kavratılabildiğimiz oranda sınıf hareketinin devrimcileşmesinde mesafe kat edebiliriz. Hedefimiz 2017 TİS'leri demek, bizleri mevcut sendikal anlayışın sınırlarına hapsolmaya, işçi sınıfını da hapsedmeye götürür. Sınıf devrimcilerinin görevi bu darlığı parçalamaktır. Bugün bunun olanaklarına yeteri kadar sahibiz.

Ekim Devrimi'nde işçi sınıfı

"Fabrika çevrelerine gelince... Bizim için bunlar son derece önemli: Hareketin asıl gücü büyük fabrikalardaki işçilerin örgütlenmesinde yatıyor, çünkü büyük fabrikalar (ve imalathaneler) sadece sayıca değil, daha da önemlisi, etki, gelişme ve savaşıma yeteneği ile işçi sınıfının en üstün kesimlerini kapsıyor. Her fabrika bir kalemiz olmalıdır."⁽¹⁾

Devrimlerin temel sorunu giderek giderek gelişen, gelişimin önünde aşılması gereken bir engele dönüşen, ölmekte olan egemen sistemi yıkmak, yerine başka bir sınıfın iktidarını kurmaktır. Her devrim, kitlelerin muazzam gücünü harekete geçirir. Ancak kurulacak yeni sistemin niteliği, devrime önderlik ederek iktidarı ele geçiren sınıfın tarihsel konumu ve çıkarları tarafından belirlenir. Bu bağlamda emekçi kitlelerin gerçek özlem ve taleplerini karşılamaya odaklanan ilk toplumsal devrim Paris Komünü olmuştur.

Feodal kast sistemine karşı savaşırken emekçilerin desteğine ihtiyaç duyan burjuvazi, en azından bir dönem için "eşitlik, özgürlük, kardeşlik" şiarlarını yükseltti. Tabii bu şiarların hiçbirini yerine getirmede, getiremezdi de. Zira varlığı üretim araçlarının özel mülkiyeti ve insanın insan tarafından sömürsüne dayanan her sınıf, doğası gereği "eşitlik, özgürlük, kardeşlik" gibi yüce ideallere düşmandır. Oysa "göğün fethi" için ayağa kalkın Paris proletaryası üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırıp, sömürünün bütün biçimlerini tarihin çöplüğüne atarak bu idealleri gerçekleştirmeye odaklanmıştır.

Kısa ömürlü Paris Komünü'nden sonra tarihin akışını değiştiren esas büyük sıçrama, Ekim Devrimi ile gerçekleşti. Devrimci önderliğini Bolşevik Parti'de bulan Çarlık Rusya'sı proletaryası, gerçekleştirdiği devrimle hem feodal kast sisteminden baki kalan sorunları hızla çözdü hem sosyalist inşa için kolları sıvadı. Toprak ve barış talep eden yoksul köylülükle askerlerin desteğini kazanan işçi sınıfı, sömürücü sınıfların tümüne bayrak açarak, tarihte yeni bir çığır açma onuruna kavuştu.

Bolşevik Parti'nin inşasından 1905 Devrimi'ne, Şubat Devrimi'nden Ekim

Devrimi'ne, iç savaştan sosyalist inşaya uzanan soluk soluğa mücadelenin her aşamasında işçi sınıfı belirleyici bir rol oynamıştır. İlk iki devrimde küçük-burjuva demokratları olan Menşevikler ile Sosyalist Devrimciler'in rolü olsa da Ekim Devrimi'nin emekçi sınıf karakteri her yönüyle belirgindi. Öyle ki, işçi sınıfı bu devrim sürecinde hem burjuvazi ile çarlığın kalıntılarına hem geçici hükümette yer alan Menşevikler'le Sosyalist Devrimciler'in sağ kanadına karşı mücadele etmek zorunda kaldı. Küçük burjuva demokratların bile Ekim Devrimi'ne karşı cephe almaları, bu devrimin sağlam proleter karakteriyle doğrudan bağlantılıdır. Zira proleter devrim, özel mülkiyet dünyasından kopamayan, ufku kapitalizmin ötesine uzanamayan küçük-burjuva demokratları bile dehşete düşüren bir altüst oluşturu.

GELECEĞİ TEMSİL EDEN SINIFIN İÇİNDE

1890'lı yıllar Rusya'sı kapitalizmin gelişiminin sınırlı olduğu, işçi sınıfının henüz tarih sahnesinde belirgin yer tutmadığı bir dönemdi. Sol hareket içinde dönemin güçlü halkçı akımı Narodnikler belirleyici konumdadır. Marksist akım, Plehanov başta olmak üzere sınırlı sayıda aydın tarafından temsil ediliyordu. Plehanov 1882 yılında Narodnizm'den

kopup Marksizm'e yöneldi. 1883 yılında ise Emeğin Kurtuluşu Grubu kuruldu. Lenin kuşağının yetişmesinde önemli bir rol oynasa da siyasal yaşamda bu grubun etkisi sınırlı kaldı.

O dönemde Narodnik hareket çok saygındı. Devrimci militanları gençliğin idolüydü. Nitekim dönemin sol eğilimli gençlerinin çoğu bu akımın etkisindeydi. Çarlara, generallere, bakanlara suikastler düzenleyen Narodnik militanların gözü pekliği, despot rejime karşı tepkili herkesin sempatisini kazanıyordu. Lenin'in abisi Aleksandr İlyiç Ulyanov, 8 Mayıs 1887'de çarı öldürmeye teşebbüsten idam edildi. Haliyle Lenin de Marksist olmadan önce Narodnizm'in etkisi altındaydı.

1893 Ağustos'unda Petersburg'a geçen Lenin, öncesinde *Kapital*'i inceleme fırsatı bulmuş ve marksist olmuştu. Bundan dolayı Petersburg'daki ilk işi sosyal demokrat çevreleri bulup ilişki kurmak oldu. Nitekim "*Lenin 1919'da bir anketi cevaplarken, sosyal demokrat (o zamanlardaki anlamıyla Marksist) olmasının yılını açık bir şekilde 1893 olarak belirtir. 1920'deki diğer bir ankette, ne zaman devrimci harekete katıldığı sorusuna, '1892-1893' diye cevap verir.*"⁽²⁾

Sosyal demokratlarla hareket eden Lenin, işçilerin devam ettiği "Akşam Pazar Okulu"nda dersler verir. Lenin'le

bu dönemde tanışan Krupskaya anılarında bu okullar için şöyle der: "*O günlerde Akşam Pazar Okulu işçi sınıfının günlük yaşantısını, çalışma koşullarının ve kitlelerin ruhsal durumunu incelemek için bulunmaz bir olanaktı. Smolenskaya Okulu'nda, buraya bağlı akşam teknik bölümüyle Kadın ve Obukhovo Okulları'nı saymazsak altı yüz öğrenci vardı.*"⁽³⁾

Devrimci siyasal yaşama işçi sınıfının eğitimiyle başlayan Lenin, halkçı akıma karşı ideolojik mücadeleyi de başlatır. Büyük bir ülkede henüz küçük bir azınlıktan ibaret olan işçi sınıfının buna rağmen geleceği temsil eden sınıf olduğunu marksist yöntemle ortaya koyan eserlere imza atan Lenin, tüm siyasal yaşamı boyunca bu çizgide ilerledi.

Parti inşa sürecinde, 1905 Devrimi'nde, Duma seçimlerinde, gerici yıllarında, 1912-14 devrimci dalgasının kabardığı dönemde, Şubat-Ekim arası dönemde, devrimin zafere ulaşmasında, gericiğe ve emperyalizme karşı iç savaşta, sosyalist inşa sürecinde... Tüm bu kritik aşamalarda proletaryanın sorun, talep ve özlemlerinden hareketle taktik-politika belirleyen Lenin, devrimci sınıfın bilinçlenmesi, örgütlenmesi ve belirlenmiş hedefler uğruna mücadele etmesi için çaba harcamış, partiyi de bu uğurda seferber etmiştir.

ının belirleyici rolü üzerine

E. Bahri

1905 DEVRİMİ'NE DOĞRU

Rusya'da toplumsal hareket 1901 yılında öğrenci gençliğin eylemleriyle canlanmaya başlıyordu. Öncesinde 1899'da Petersburg polisinin zorbalığına karşı ülke çapında bir üniversite boykotu gerçekleştirildi. Katılım 5 binle sınırlı kalsa da eylem etkili oldu. 1901'de ise Moskova başta olmak üzere çok sayıda kentte öğrenci eylemleri yapıldı. Katılım on binlere ulaşıyordu. İşçilerin gençliği desteklemek için sokaklara inmesiyle hareket daha canlı, daha militan bir niteliğe büründü.

1901 yılı 23-26 Şubat'ında Moskova'daki gösteriler daha kitlesel, daha görkemli bir düzey kazandı. "Buna katılan on binlerce işçi kırbaçlarıyla üzerlerine saldıran Kazakları defalarca püskürttüler. Moskova sokaklarında ilk defa barikatlar yükseldi."⁽⁴⁾

İşçilere yönelen polis ve ordu şiddeti, fabrikalardaki öfkeyi büyüttü. 1 Mayıs 1901'de St. Petersburg'un Vyborg bölgesinde bulunan Obukhov ordu levazım fabrikasındaki grevi kırmak için fabrika askeri kuşatmaya alınarak 800 işçi tutuklandı. 1902'de Rostovan-Don'da demiryolu işçileriyle birçok fabrikada grevler gerçekleştiriliyordu. 1903'te ise güçlü bir sınıf hareketinin ilk dalgaları belirginleşiyordu:

"Temmuz 1903'te ise yeni bir grev dalgası yükseldi ve bu defaki dalga tek bir şehir ile sınırlı kalmadı. Ukrayna'nın ve Transkafasya'nın tamamına yayıldı. Bakü'de, Tiflis'te, Odessa'da, Nikolayev'de, Kiev'de, Elizavetgrad'da, Ekaterinoslav'da ve Kerç'te siyasi grevler patlak verdi. Bunlara 250.000 civarında işçi katıldı. Bu grevler sırasında yapılan devrimci gösteriler polis ve ordu tarafından vahşice bastırıldı."⁽⁴⁾

İşçi sınıfının mücadelede tuttuğu kritik yer, bu dönemde özgürlük mücadelesinde devlete karşı suç işlemekten yargılananlar arasında işçilerin açık ara farkla öne geçmelerinden de anlaşılıyor. Öyle ki, bu oran 1905'te %47,4'e ulaşmıştı.

Kitlesel eylemler gerçekleştiren işçi sınıfı, sosyal demokratlarla bağ kuruyor ve yerel örgütlerini oluşturarak siyasal mücadelede de etkin bir şekilde yer alı-

yordu. Partinin kuruluş sürecinde Lenin liderliğinde kurulan *Iskra* gazetesine onlarca komiteden destek geliyordu.

"*Iskra* birbiri ardından komiteleri kendi saflarına kazandı: Aralık 1902'de Nijni-Novgorod Komitesi; Ocak 1903'te Saratov Komitesi, Şubat ayında Kuzeyli İşçiler Birliği; Mart ayında Don Komitesi (Rostov), Sibiryalı İşçiler Birliği, Kazan ve Ufa Komiteleri; Nisan ayında Tula, Odessa ve Irkutsk Komiteleri ve Mayıs ayında Güney Rusya Maden İşçileri Sendikası ve Ekaterinoslav Komitesi."⁽⁵⁾

Görüldüğü üzere parti, kuruluş sürecinden itibaren sınıfla güçlü örgütsel bağlar geliştirmiştir. Bu güçlü sınıfsal desteğe rağmen Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi (RSDİP), Bolşeviklerle Menşevikler arasında bölündü. Devrimci kanat ile reformist kanat arasında kaçınılmaz olan bu bölünmenin, ilk aşamada sınıf hareketine olumsuz etkileri de oldu. Buna rağmen hareket kendi mecrasında akmaya devam etti. Egemenleri korkutacak bir boyut kazanmaya başlayan hareketi önleme kaygısının, Rusya-Japonya savaşının başlatılmasındaki önemli nedenlerden biri olduğu söylenir. "Devrim dalgasını önleyebilmek için küçük, başarılı bir savaşa ihtiyacımız var" sözünün dönemin başbakanı Plehve'ye atfedilmesi, çarlık rejimindeki korkunun boyutu hakkında fikir veriyor.

Sınıf hareketini hedefinden saptırmak için özel bir çaba sarf eden çarlık rejimi, dönemin Moskova Jandarma Şefi Zubatov'dan adını alan "Zubatovizm" diye bir "sendikacılık" hareketi başlatır. Polis denetiminde kurulan derneklerle devrimci sınıf çalışmasının önünü kesmeyi hedefleyen rejim, ummadığı bir sonuçla karşılaşır. Çünkü işçiler, yasal olan Zubatov örgütlerini grevler örgütlemek ve taleplerini dile getirmek için kullanırlar. Hatta bazı grevlerde işçiler siyasal talepler yükseltmeye başlar.

Bu silahın ters tepmesi üzerine çarlık dernekleri kapatır. Zubatov'u da sürgüne yollar. Ancak çarlık bu kirli silahı kullanmaktan vazgeçemez. İkinci hamlede bir cezaevi papazı olan ve Zubatov'un himayesi altında bulunan Gapon devreye girer. Bu girişim de kısa sürede ters teper. Nitekim 1905 Devrimi'nin patlak verme-

sine vesile olan Kanlı Pazar katliamının gerçekleştirildiği eylem, Gapon önderliğinde başlamıştı.

Petersburg'da bulunan 12 bin işçinin çalıştığı büyük Putilov makine işletmele-ri, Gapon'un derneğine üye olan dört işçi önderinin işten atılmasıyla karışır. Bu vesileyle başlayan hareket, sekiz saatlik iş günü, asgari ücret uygulamasının başlatılması, çalışma koşullarının düzeltilmesi, ücretsiz sağlık yardımı gibi taleplerle genişler ve kısa sürede kentteki tüm önemli fabrika ve işletmelerin işçileri tarafından da desteklenir.

3 Ocak'ta başlayan Putilov grevi 7 Ocak'ta St. Petersburg çapında bir genel greve dönüşür. Sadece tüm büyük fabrikalarda değil, birçok küçük atölyede de iş durdurulur. Resmi raporlar bile greve katılımın 100 ila 150 bin arasında olduğunu kaydediyor. Lenin, "Rusya hiçbir zaman böylesine muazzam bir sınıf mücadelesi patlamasına daha şahit olmamıştı" der.

Olayların büyümesi üzerine Gapon'un bir dilekçe ile işçilerin şikayetlerinin düzeltilmesi için çara yalvarması polis tarafından da kabul edildi. Dualar ve ilahiler söyleyen işçiler dizlerinin üzerine eğilerek dilekçeyi çara vereceklerdi. Eyleme müdahale eden sosyal demokratlar, "işçilere toplanma özgürlüğü, kilise ile devletin ayrılması, Rus-Japon savaşına son verilmesi, bir Kurucu Meclis çağırılması"⁽⁶⁾ gibi siyasi taleplerin listeye eklenmesini sağladılar.

9 Ocak Pazar günü 200 bin Petersburg işçisi, Papaz Gapon önderliğinde yürüyüşe geçer. Kışlık Saray'a vardıklarında karşılarında çarı değil, onun cellatlarını bulurlar. Binden fazla işçiyi katleden askerler, iki bin işçiyi de yaralar. Kanlı hareketi ezebileceğini hesaplayan çar, devrim yangınının daha da yayılmasına katkıda bulunur. Katliamla kanlı yüzü deşifre olan çarlık rejimi, (Tıpkı Tayyip Erdoğan'ın bugün grevci işçileri "terörist" ilan etmesi gibi) işçileri İngiliz-Japon ajanlığıyla suçlar.

Bir fabrikada başlayan hareketin 1905 Devrimi'ne sığması, çarlık rejimini yıkmaya yetmese de ciddi bir şekilde sarstı. Şubat ve Ekim devrimleri için ciddi deneyimler bırakan bu devrim, büyük ölçüde işçi sınıfının eseri olmuştur. İşçi

sınıfının açığa çıkan muazzam devrimci enerjisine dikkat çeken Lenin, sosyal demokratların önderlik konusunda yetersiz kaldıklarını da vurgular.

KOYU GERİCİLİĞE RAĞMEN

YENİ DALGA

Yarattığı miras ve deneyimlere rağmen, 1905 Devrimi'ni koyu bir gericiilik dönemi izler. Hem sınıf hareketi geri çekilir hem devrimci sınıf partisi ciddi darbeler alır. Bu karanlık döneme rağmen 1911'de işçi sınıfı yeniden hareketlenmeye başlar. 100 bini aşkın işçinin greve çıktığı bu yıl, 1912'de yükselecek dalganın başlangıcı olur.

4 Nisan 1912'de 6 bin işçinin Lena altın madeninde başlattığı grev, yine kanla bastırıldı. Bu olayda jandarma 500'ü aşkın işçiyi katletti veya yaraladı. Katliam emrini veren hükümet, kaba bir küstahlıkla katliamcı politikanın devam edeceği tehdidini savurdu. Buna rağmen Rusya işçi sınıfının Lena olayına gösterdiği tepki, tehditlerin ters teptiğini gösterir.

Katliamın ardından "Ülkenin her bir tarafında sokak gösterileri, toplantılar ve protesto eylemleri yapıldı. Protesto grevlerine 300 bin kadar işçi katıldı. Bu grevler 400 bin işçinin katıldığı 1 Mayıs greviyle birleşti ve diğer siyasi grevler bunları takip etti."⁽⁷⁾

Yükselen sınıf hareketi karşısında acze düşen rejim, Kasım 1913'te Petersburg'daki Obukhov işletmelerinde altı öncü işçiyi tutuklar. Gerekçe; "toplum için gerekli fabrikalarda grevleri yasaklayan yasayı ihlal etmek." Tutuklu işçilerle dayanışma için 100 bin işçi greve çıkar. Mahkeme binası önünde militan bir gösteri yapan işçiler, örgütlenme hakkı önündeki engellerin kaldırılmasını talep eder.

1 Mayıs 1914'te yüz binlerce işçi greve çıkarken, tutuklu işçilerin Mayıs ayında mahkemeleri başladığında, bir kez daha 100 bini aşkın işçinin katılımıyla bir protesto grevi gerçekleştirilir. Aynı yıl Kasım ayında ise, Dördüncü Duma'nın açıldığı gün 180 bin işçi greve çıkar.

1914'ün ilk yarısında greve katılan işçi sayısı 1 milyon 425 bine ulaşmış, bunların 1 milyon 59 bini siyasi talep-

lerle greve gitmişti. Oysa 1905 boyunca siyasi grevlere katılan toplam işçi sayısı 1 milyon 843 bindi. Yani sınıf hareketi yeni bir devrime doğru akıyordu. Ancak emperyalist paylaşım savaşı bunun önünü kesti.

PARTİ İÇİN SAĞLAM SINIF TEMELİ

Savaşla kesilen dalganın mirası hem Şubat hem Ekim devrimlerinde etkin bir rol oynayan bir öncü işçi kuşağının Bolşeviklerin çabalarıyla eğitilmesi oldu. Denebilir ki partinin sağlam sınıf zeminine tam oturması, bu dönemde gerçekleşti. Bu süreçte gerçekleşen Duma seçimleri, yeni gelişen sendikal hareket, *Pravda* gazetesinin yayınlanması ve çarlığın işçileri teskin etmek için oluşturduğu Sigorta Fonları'nın Bolşevikler tarafından etkin, yaratıcı ve cesurca kullanılması, partiyi maddi toplumsal zeminine yerleştirmiştir. Nitekim Mayıs 1914'te Lenin, bir yazısında şöyle der: "*Genç Rus işçileri, artık Rusya'daki örgütlü marksistlerin onda dokuzunu oluşturuyor.*"

Siyasi talepli grevlerin baskın olduğu bu dönemde gerçekleşen Duma seçimlerinde işçi sınıfı ezici bir çoğunlukla Bolşevik adayları destekler. Örneğin, Menşevikler 136 bin sanayi işçisinin oyunu alırken, Bolşevik adaylara oy veren sanayi işçisi sayısı 1 milyon 144 bindir. Bolşevik milletvekillerinin Duma'yı mücadelenin etkin bir aracı olarak kullanmaları, hem sınıf hareketinin gelişmesinde hem öncü genç işçi kuşağının parti saflarına kazanılmasında etkin bir rol oynar.

Bu dönemde şekillenen sendikalarda da Bolşeviklerin etkin olduğu gözleniyor. Başta ünlü Putilov olmak üzere birçok büyük işletmede 'Pravdacı' diye anılan Bolşevik işçiler sendikalarda yönetime seçiliyor.

Bu dönemde çarlık polisinin yoğun baskılarına rağmen, işçilerin de yaratıcı katkılarıyla legal yayınlanan *Pravda* gazetesi, adeta sınıf ve parti çalışmasının merkezi haline geliyor. Duma'daki Bolşevikler gazetesinin yayınlanmasında etkili bir rol oynasalar da bu zemini partiyi sağlayan, yükselen sınıf hareketi dalgasıdır. O dönemde binlerce işçi grubu *Pravda'yı* destekliyordu.

Çarlığın oluşturduğu Sosyal Sigortalar Kurumu da Bolşeviklerin etkin olduğu bir diğer önemli mevzi işlevi gördü. Bu kurumlar aracılığıyla binlerce işçiye ulaşan Bolşevikler, *Pravda'nın* da katkılarıyla, sınıf içinde yaygın ilişki ağları öğretiler. Savaş koşullarında bütün araçlarını yitiren Bolşevikler, Okhrana ajanlarının sıkı takiplerine rağmen, sigorta kurumlarındaki mevzileri kullanarak işçi sınıfıyla teması sürdürübilmişlerdir.

İki yılla sınırlı kalan bu zaman diliminde Bolşevikler, Lenin'in aktif katkılarıyla geliştirdikleri yaratıcı taktik politikalar ve sözünü ettiğimiz araçları etkin bir şekilde kullanarak, güçlü bir sınıf par-

tisi haline gelebildiler. Savaşın yarattığı kesinti ve Şubat Devrimi'nin ardından Menşeviklerle Sosyalist Devrimciler'in sınıf içinde etkili hale gelmelerine rağmen, Bolşevikler bu dönem eğittikleri öncü kuşakla yeniden buluşmakta güçlük çekmediler. Bu işçi kuşağının Şubat ve Ekim Devrimi'nde etkin bir rol oynadığı, iç savaşın kazanılmasında ise belirleyici bir rol oynadığı, farklı tarihçiler tarafından da dile getiriliyor. Bu sınıfsal zemin, ağır baskılara, etkili polis darbelerine rağmen Bolşevik Parti'nin ayakta kalmasını da sağlamıştır. Bu öyle bir zemindir ki Ocak 1917'de Bolşevik Parti üyelerinin %62.2'si işçidir.

ŞUBAT'TAN EKİM'E

Üç yıl süren emperyalist savaş bitmeden Rusya'da işçi sınıfı hareketi dalgası yeniden kabardı. 8 Mart eylemiyle başlayan süreç bir hafta gibi kısa bir sürede çarlığı devirdi. Kimsenin ummadığı bir zamanda, hayal edilmeyecek kadar kısa bir sürede çarlığı yıkan Şubat Devrimi'nin belirleyici gücü işçi sınıfıydı. Savaştan bıkmış (çoğunluğu üniformalı köylü olan) askerler ile açlıkla yüz yüze bulunan yoksul köylüler de etkin bir şekilde sahneydi. Nitekim işçi, asker ve köylü vekilleri Sovyetleri, ikili iktidarın bir tarafı olarak öne çıkar. Bu süreçte etkili olan ve hareketi sürükleyen özellikle Petersburg ve Moskova'daki işçi Sovyetleridir. İşçiler ilk dönem Menşeviklerle Sosyalist Devrimciler'in etkisinde olsalar da, bu küçük burjuva demokratların dar dünyalarına sığmadılar. Birkaç ay gibi kısa bir sürede öncü işçi kuşaklarının büyük oranda Bolşevikleri desteklemeye başlaması, öncü işçilerin bu akımlardan çok daha ileride olduğunu kanıtladı.

Sovyetlerin yanı sıra Şubat Devrimi devam ederken Fabrika Komiteleri'nin kurulması hem işçi sınıfının örgütlülüğünü pekiştirdi hem inisiyatifini muazam noktaya ulaştırdı. Burjuvazi ile küçük burjuva demokratlarının koalisyonu olan Geçici Hükümet'i sıkıştıran Fabrika Komiteleri, ilkin Petersburg'da kuruldu, kısa sürede Moskova'ya sıçradı, ardından ülkeye yayıldı. Kapitalistlere adeta kök söktüren Fabrika Komiteleri, Geçici Hükümet'in de kabusu oldular. Hem

Menşevikler hem Sosyalist Devrimciler işçilerin inisiyatifini kırmaya çalışıyor ancak muvaffak olamıyorlardı. Fabrika Komiteleri, Ekim Devrimi'nin arifesinde adeta kapitalistleri mülksüzleştirmeye başlamışlardı. Bolşevikleri destekleyen komiteler, Ekim ayaklanmasına da aktif destek verdiler. Bu komiteler proletarya iktidarının temel dayanaklarını da oluşturdular.

Bu arada ilk günlerde *Nisan Tezleri'*ne itiraz eden Bolşevikler ise biraz zaman kaybetseler de Lenin'in partiyi kendi çizgisine kazanmasıyla bu sorun esas yönünden aşıyordu. Parti programını değiştiren Bolşeviklerin hedefinde artık burjuvazinin kendisi vardı. Süreci sosyalist devrime doğru örgütlemeye başlayan Bolşeviklerin etkin siyasal önderliği, yaratıcı taktiklerle, sınıfın nabzını hayatın akışı içinde tutan cüretleri ile kısa sürede sınıfın öncülerini parti saflarına kazanmayı başardı.

Haziran ayında yapılan gösteriler, kitlelerin Bolşevik sloganları benimsediğini gösterdi. Sınıfın ileri kesimleri Temmuz'da silahlı ayaklanmaya kalkıştığında seferber olan Bolşevikler, yenilmesi kaçınılmaz olan bu kalkışmayı güçbela durdurabildiler. Buna rağmen Temmuz kalkışmasını fırsata çevirmek için adeta çırpınan küçük burjuva demokratları, ittifak yaptıkları burjuvazi ile Bolşeviklere hücum ettiler. Lenin'e karşı iğrenç bir karalama kampanyası başlatan bu koalisyon, çok sayıda Bolşevik lideri tutukladı. Proleter bir devrim korkusuyla titreyen Geçici Hükümet, terör estirerek Bolşevikleri sindirip işçi sınıfını denetim altına alabileceğini varsayıyordu...

Gelişmeler, bir kez daha tersi yönde oldu. Sınıfın ileri kesimleri günden güne Bolşeviklere yaklaşırken, burjuvaziyle ittifak kuran Menşevikler'le Sosyalist Devrimciler'den uzaklaştı. Kritik tarihi an yaklaşırken, sınıfların safları belirginleşmeye başladı. Proletarya hedefe doğru Bolşevik Parti'yle yürüme konusunda netleşirken, parti ise toplumsal dayanağını, yani programını hayata geçirebilecek olan maddi kuvveti işçi sınıfını kazanarak yaratmıştı. Nitekim sonraki bütün kritik aşamalarda öncü partisiyle birlikte mücadele eden proletarya, kendisine yakışan tarihsel misyonu hakkıyla yerine

getirmişti.

Geçici Hükümet'in gücü yetseydi Lenin başta olmak üzere Bolşevik önderliği ortadan kaldırılabildi. Ancak hem partinin çarlık zulmü altında çelikleşmiş yapısı hem iktidarın hareket alanını sınırlayan Sovyetler ve Fabrika Komiteleri buna fırsat vermedi. Ekim günleri yaklaştığında işçi sınıfının devrimci partisi önderliğinde iktidarı ele geçirmesinin koşulları olgunlaşmıştı. Artık sorun uygun anda harekete geçmeye bağlıydı. Saklandığı yerden gönderdiği mesajların karşılık bulmadığını gören Lenin, gizli yollarla Petersburg'a gelerek ayaklanmayı bizzat yönetti. Bu en kritik anda da gücünü proletaryadan alan Lenin, ayaklanmanın zafere ulaşacağından kuşku duymuyordu. Nitekim ayaklanma çok az kayıpla, kısa sürede zafere ulaşarak, işçi sınıfının iktidarını inşa sürecini başlatmıştı.

Bu süreçte sınıf, lider ve partinin gelişimi arasında dolaysız diyalektik bağlar vardı. Devrimci bir sınıf hareketinin olmadığı yerde Lenin ya da Bolşevik Parti'nin tarihte çığır açan bir rol oynamaları mümkün olmazdı. Buna karşın Bolşeviklerin ve Lenin'in devrimci önderliğinden yoksun kalan Rus proletaryasının da eşsiz bir devrimi zafere ulaştırması mümkün olmazdı. Sınıf partisini, parti liderini yarattığı gibi, lider de parti ve sınıfı şekillendirmede eşsiz bir rol oynamıştır. Bu noktada belirtelim ki, sınıfla öncünün birliğinin bu en ileri örneği, halen dünya işçi sınıfı ve komünistler için zengin deneyim ve derslerle doludur.

Devrimin zaferinden sonra yeni bir dönem, proletarya diktatörlüğü dönemi başlamıştır.

"Proletarya diktatörlüğünün ereği sosyalizmi kurmak, toplumun sınıflara bölünmesine son vermek, tüm toplum üyelerini emekçi duruma getirmek ve insanın insan tarafından her türlü sömürülme olanağını ortadan kaldırmaktır."⁽⁸⁾

Devrime doğru akan süreçte olduğu gibi, yeni toplumu kurma mücadelesinde de kritik rolü işçi sınıfı oynadı. Devrimi savunurken iç savaşta proletaryanın ağır bedeller ödeyerek zayıflaması, Bolşevik Parti'nin de Sovyet yönetiminin de karşılaştıkları temel sorunların kaynağı oldu. Bununla birlikte hem Ekim Devrimi'nin eşsiz onurunun taşıyıcıları hem sosyalizmi inşa süreciyle tarihte eşine rastlanmayan büyük kazanımların yaratıcıları proletarya ile komünistlerdir.

Kaynaklar:

(1) Tony Cliff, *Lenin I*, sf. 101, Z yayınları

(2) *a.g.e.*, sf. 20

(3) N. Krupskaya, *Lenin üzerine anılar*, sf. 21, Bolşevik Partizan yayınları

(4) Cliff, *a.g.e.*, sf. 107

(5) *a.g.e.*, sf. 112-13

(6) *a.g.e.*, sf. 164

(7) *a.g.e.*, sf. 335

(8) Lenin, *Ekim Devrimi Dosyası*, sf. 323, Sol yayınları

Türk Metal “Kadın Kolları” ile neyi hedefliyor?

Metal iş kolunda toplu sözleşme süreci hızla yaklaşıyor. Türk Metal taslağını açıkladı. Türk Metal, Metal Fırtına'nın korkusu ile fabrikalarda anketler yaparak “demokrat” pozlar takınsa da açıkladığı taslak Türk Metal'in ihanetçi, işçi düşmanı karakterini gizleyemedi. Yapılan anketlerin amacının TİS sürecinde “işçiye sormaktan” ziyade işçilerin artan isteklerini bastırmak ve taleplerini düşürmek olduğu tekrar anlaşıldı.

Düşük zamlar, göstermelik şişirme oranlar ve samimiyetten uzak maddeler ile dolu taslakta kadın işçilerin taleplerini işleyen tek bir madde, tek bir değinme bulunmuyor. Zira, özünde kadın işçilerin haklarını koruyan ve geliştiren bir bakıştan ve de dolayısıyla pratikten uzak olan bu ihanetçi sendika düşünüldüğünde bu durum hiç şaşırtıcı değil. Toplamda metal işçilerinin hakları için mücadele etmediği gibi, bu mücadelenin önünde büyük bir engel olarak duran söz konusu sendikanın kadın işçilerin cinsel kimliklerinden kaynaklı sorunlarına eğilmesini beklemek de abes. Öte yandan metal işçilerinin çok iyi bildiği gibi boş nutuklar atmakta “usta” olan Türk Metal, kadın işçiler söz konusu olduğunda da bu marifetini fazlasıyla konuşuyor.

Çoğu sendika gibi kadın işçilere yönelik örgütlenme bakışının bulunmadığı Türk Metal, sonuncusu 9 kadın işçinin trafik kazasında yaşamını yitirmesi sebebiyle iptal edilen 21 “Kadın İşçi Büyük Kurultayı” örgütledi. Metal Fırtına'nın ardından ise kadın kolları çalışmasını başlattı. Kadın işçilere dair yaklaşımı pratik olarak ortada olan ve “kadın işçi çalışması” yapıyor görüntüsü yaratmaya çalışan bu ihanetçi sendikanın söz konusu çalışmalarına daha yakından bakalım ve daha özel olarak soralım: Türk Metal, Kadın Kolları ile neyi hedefliyor?

GERİCİ PROPAGANDANIN YAPILDIĞI SOSYAL ETKİNLİKLER

Öncelikle basında da genişçe yer alan “kurultaylara” değinelim. Toplamda 15 bin kadın işçi üyeye sahip olan Türk Metal'in internet sayfasının “hakkımızda” bölümünde, “Türk Metal sosyal sendikacılık anlayışı çerçevesinde üyelerine her zaman sosyal imkânlar sunabilen bir sendikadır. Üye çocuklarına üniversite hazırlık, yabancı dil kursları vermekte, her yıl 8 Mart Kadın İşçiler Günü'nde kurultay düzenlemekte, şubelerinin bulunduğu bölgelerde cenaze ve ambulans arabaları sağlamakta, Çocuk

Kurultayları tertiplemekte, 2500 üye-er ve çocuklarından oluşan Aile Kurultayları düzenlemektedir. Üyelerinin hizmetine sunduğu, 5 yıldızlı otelleri mevcuttur” deniliyor.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde örgütlenen bu sözde “büyük kurultaylar” sendika tarafından sosyal etkinlik kapsamında ele alınıyor. Haliyle kadın işçilerin sorunlarının tartışılıp, taleplerinin belirlendiği ve mücadele hatlarının çizildiği, ancak sınıf sendikacılığı bakışı ile örgütlenebilecek bir eksenin fersah fersah uzağında kalıyor.

Kaldı ki, bu “sosyal etkinlik” gerici liğin ve şovenizmin açık kürsüsü olarak kullanılıp, kadın işçilerin sınıf bilinci karartılıyor. Türk Metal Sendikası'nın Genel Başkanı Pevrul Kavlak en son 8 Mart 2016 tarihinde yapılan kurultayda yaptığı konuşmasında “milli birlik ve bütünlük” demagojisi ile kadın işçileri “göreve” çağırıyordu. Metal Fırtına'nın da karalandığı aynı konuşmada işçi sınıfının haklarını bir bir elinden alan sermaye devletinin sözcüsü olan siyasal iktidarın önünde boylu boyunca eğilerek, kadın işçiler adına utanç verici bir biçimde iktidara teşekkür edildi. Aynı kürsü başta Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere iktidarın sözcülerine açıldı, kadına yönelik gerici-dinci propaganda bizzat “kadın işçi kurultayında” ilk ağızdan yükseltildi.

Bu arada geçerken belirtmek gerekir ki bu kurultaylarda kadın işçileri yerlere göklere sıdıramayanlar 9 kadın işçinin ölümünün ardından işçileri zorla çalışmaya devam ettirenlerdir. Kadın işçilere ve insan yaşamına verdikleri değer budur.

KADIN KOLLARI; SOSYAL FAALİYET KULÜBÜ

Geleneksel kurultayların dışında 2015 yılının sonunda oluşturulan kadın kolları ise kadın işçilere yönelik politik bir saldırı niteliğinde. Kadın kollarının icraatları sendikanın kadın işçi çalışması noktasında niyetlerini ve Metal Fırtına'dan duyduğu korkuyu açıkça ortaya koyuyor. Önce bu “icraatlara” bakalım.

Yaklaşık iki yıllık pratiğinde kadın kollarının imza attığı kadın işçilerin sınıfsal ve cinsel sorunlarından bihaber “icraatlar” saymakla bitmiyor. Örneğin, Bursa Büyükşehir Belediyesi ile protokol imzalayan kadın kolları, belediyenin sosyal tesislerinden üyelerinin, metal işçisi kadınların “sosyal kart”la yararlanmasını sağladı. Televizyonlarda yer

alan evlilik programlarının kaldırılmasına ilişkin üyeleri arasında imza kampanyası başlattı ve 2017 8 Mart'ında gerçekleşecek olup iptal edilen 22. Kadın İşçi Büyük Kurultayı'nda toplanan imzaları Erdoğan'a teslim etme planlamaları yaptı. “Kadın eğitilirken ailenin de eğitildiğinin” her fırsatta altı çizilen eğitim programları düzenlemeye devam eden kadın kolları; kadın hastalıkları konularında seminerler veriyor. Ayrıca “Çalışma hayatında örgütsel ve kişisel dayanıklılığı sağlamak” adlı eğitim çalışmasının konu başlıkları arasında Türk Metal örgütlülüğü, doğru bilgi kaynaklarına nasıl ulaşılabileceğini bilmek, medyada çıkan haberleri doğru yorumlayabilmek gibi Türk Metal'e sirayet etmiş olan şovenizmi kadın işçilere aşılardan başlıklar bulunuyor. Engelli çocuklar, otizm gibi konularda da sosyal yardım projeleri gerçekleştiren Türk Metal Kadın Kolları'nın başkanı Selda Tekman verdiği bir röportajda vardiya çıkışlarında kadın işçilerle kahvaltılar örgütlediklerini ifade ederek şöyle diyor: “Kadınlarımız burada çok dinleniyorlar, eğleniyorlar, günün yorgunluğunu, hayatın stresini atıyorlar. Biz onlara en uygun ve istekleri doğrultusundaki ortamı hazırlıyoruz. Çok güzel bir tesisimiz var. Her türlü imkanı sunuyoruz.”

Kadın işçilerin sorunlarının; gece çalışması, zorunlu mesailer, nitelikli ücretsiz kreş hakkı, regl döneminde çalışma vs. kadın kollarının ilgi alanına girmiyor. Örneklerden anlaşılacağı gibi kadın kolları sendika bünyesinde sosyal yardım kuruluşu olarak çalışıyor ve verdiği eğitimler ile gerici liğin kadın işçilerle buluşturuyor. Ve tüm bunları işçilerin alın teri ile yapılan “çok güzel tesislerde” gerçekleştirerek reklam yapmaktan da geri durmuyor.

GÖSTERMELİK “ADIMLAR” VE KADIN KOLLARININ MİSYONU

Belirtmek gerekir ki, kreş konusunda kadın kolları bir “adım” atıyor, fakat “adım” olarak lanse edilen olgu, Bursa İş Kadınları Derneği'nin (BUİKAD) Organize Sanayi Bölgesi'nde işçi kadınların nasıl ve ne ölçüde yararlanacağına muamma olduğu kreş yapılmasına yönelik çalışmalarına alkış tutmaktan ibaret. Bir diğer göstermelik “adım” ise işçi güvenliğine dair. “Yurtdışında yankılanan proje” olarak pazarlanan çalışmada amaçlanan kadın işçilerin güvenliği değil, sonucu tiyatral bir gösteri ve rapor açıklaması ile bitecek olan akademik bir çalışmadır. Konusu ise

metal iş kolunda çalışan kadınların risk faktörlerini ve güvenlik algılarını ölçmek...

Türk Metal Kadın Kolları, örgütlü olduğu fabrikalarda ücretsiz, nitelikli ve tüm çalışanların yararlanabileceği kreşlerin açılmasına yönelik bir çalışma yürütmedi. Bunun için mücadele etmedi ya da kadın işçilerin sağlığına zararlı işlerde çalışmalarını önleyerek işçi güvenliğini artıran önlemlerin alınması noktasında kadın işçiler ile birlikte bir mücadele hattı ortaya koymadı. Aynı şekilde kadın işçilerin sınıfsal ve cinsel talepleri için kılını kıpırdatmadı. TİS taslağına ilişkin olarak kadın işçilerle toplantılar yapıp kadın işçilerin taleplerini taslağı da yazmadı.

Kadın kolları tüm bunları yapmayarak misyonuna uygun davrandı. Zira misyonu metal işçisi kadınların gözlerini sosyal aktiviteler ve sosyal yardımlarla boyamak, Türk Metal'in gerici şoven propagandasını kadın işçilere taşımaktır.

METAL İŞÇİSİ KADINLAR BU PRANGAYI PARÇALAMALIDIR

Metal işçisi kadınların sınıfsal bilincini karartma konusunda hummalı bir çalışma içinde olan Türk Metal'in kadın kollarını neden Metal Fırtına'nın ardından harekete geçirdiği de açıktır. Türk Metal de çok iyi biliyor ki yaşamın yarısını oluşturan kadınlar kavganın da yarısını oluşturuyor. Ve kadın işçiler atıldıkları kavga saflarında tüm işçi sınıfına örnek olacak denli cesaretli, kararlı ve militan bir mücadele veriyor. Kadın işçilerin tarihi bunun somut örnekleri ile dolu. Metal Fırtına'nın yarattığı bilinçten korkan Türk Metal, kadın işçilerin içerisinde oluşacak olan öfkenin patlamasını dizginlemek, kadın işçi üyelerini gerici çizgisinin savunucuları haline getirmek için çaba harcamaktadır. Kadın kolları çalışmaları ile hedefledikleri de budur.

Metal işçisi kadınlar Türk Metal'in oyunlarına gelmemelidir. Ayaklarına dolanan bu prangayı parçalamalı, parçası oldukları işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda topyekün mücadeleyi örmeli, bu mücadele içerisinde sınıfsal ve cinsel talepleri ile “ben de varım” demelidir. Taban örgütlülüklerini kurmalı, dışa dış bir mücadeleyi sınıfa karşı sınıf bilinciyle yükseltmelidir. Yaklaşmakta olan TİS sürecinde satışa karşı hazırlıklarını yapmalı, geleceğini ellerine almalıdır.

Göçmen çocuk emeği sömürüsü

Göçmen emeği, yerli emeğe oranla daha ucuz olmasından dolayı kapitalistler tarafından daha çok tercih ediliyor. Göçmen çocuk emeği ise ucuzluğunun yanı sıra "uysal"lığı nedeniyle de patronların ağzını sulandırıyor. AFAD verilerine göre Türkiye'de bulunan Suriyeli göçmenlerin %55'i 0-18 yaş grubuna dahil. İlkokul çağındaki Suriyeli çocukların yalnızca dörtte biri okula gidebiliyor. Geri kalan kız çocukları daha çocuk yaşta evlendiriliyor, erkek çocukları ise günde 12 saat atölyelerde, fabrikalarda 20-30 TL'ye çalıştırılıyorlar.

Kocaeli Üniversitesi Çalışma Ekonomisi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Nihat Kireçdağ'ın, 7-27 Ağustos 2016 tarihinde yaptığı "Suriyeli Çocuk İşçiler: Antakya'da Bir Alan Araştırması" Türk Tabipleri Birliği'nin Mesleki Sağlık ve Güvenlik dergisinin son sayısında makale olarak yayınlandı. Kireçdağ'ın aktardığına göre araştırmasına 50 Suriyeli çocuk işçi, çocuk işçileri çalıştıran 1 patron ve Suriyeli çocukların gittiği okuldan 3 müdür katıldı. Araştırmaya katılan tekstil atölyesi patronu, "Bunca hukuki yasaklara rağmen neden çocuk işçi çalıştırıyorsunuz?" sorusuna şu şekilde yanıt verdi:

"Daha önceleri Türk işçilerden overlokçuya 200 TL haftalık, makineciye 250 TL haftalık veriyordum. Atölyemde 3 overlokçu ve 4 makineci çalışmaktadır. Aylık olarak hepsinin maliyetini hesapladığımızda 6 bin 400 TL yapmaktadır. Şimdi ise bu işi 14-15 yaşındakiler de yapabiliyor, işi onlara öğretmek sade-

ce bir ayımı aldı ve şu anda çok iyiler. Overlokçuya verdiğim ücret 50 TL, makineciye verdiğim ücret ise 70 TL'dir. Bunu hesapladığımızda ise 1720 TL yapıyor. Bu hesaplamalara göre aylık 4 bin 500 TL'den fazla masraftan kurtulmuş oluyorum. Sadece ben çalıştırmıyorum herkes çalıştırıyor. Devlet ceza yazacaksa hepimize yazmalı. Bu da imkansız. Biz de zamanında çalıştık ve kendi kazancımızı düşünmek zorundayız."

Patronun bu itiraf gibi cümlesi bir gerçeğin, 1. dereceden failin ağzından dökülüşü yalnızca...

Daha önce de BBC'nin araştırma ekibi Panorama, Türkiye'deki Marks and Spencer, Zara, Asos, Mango gibi büyük firmalara üretim yapan ve İngiltere'ye ihracat gerçekleştiren tekstil atölyelerinde Suriyeli çocuk mültecilerin günde 12 saat, normal işçinin aldığı ücretin yarısına çalıştırıldığını açıklamıştı. Bu haberin dünya genelinde oluşturduğu tepkilerden kaynaklı bu markalar durumu kınamak zorunda kalmış, göstermelik açıklamalar yapmıştı.

Ancak bu açıklamaların gerçek yaşamda hiçbir karşılığının olmadığını somut veriler bize gösteriyor. Sermaye kârını daha da arttırabilmek için üretim süreçlerindeki "masraf"larını en aza indirmek ister, dolayısıyla kayıt dışı, düşük ücretlerle çalıştırabildiği çocuk işçiler, özellikle de göçmen çocuklar patronlar için bir kâr kapısıdır.

DISK-AR'ın 2015 Çocuk İşçiliği Raporu'na göre Türkiye'de çocuk işçilik

oranı 2012'den beri yükselme eğilimi göstermektedir. Bunun yanı sıra mesleki eğitim alanında, çocuklar staj adı altında ucuz işçiliğe bizzat devlet eliyle sürülmektedir. Yine ILO'nun verilerine göre çocuk işçilerin yaklaşık olarak yüzde 34'ü aşırı derecede yorulmaktadır. Yüzde 33'üne iş yerinde yemek verilmemekte, yaklaşık yüzde 36'sının ise haftalık izni bulunmamaktadır. Çalışan çocukların fiili çalışma süreleri oldukça uzundur. Okula devam eden çocuklarda haftalık ortalama 25,6 saat olan bu süre, okula devam etmeyen çocuklar bakımından ortalama 54,3 saati bulmaktadır. Bununla beraber 6-17 yaş grubundaki çocukların haftalık fiili çalışma süresi ortalama 40 saattir. Çocuk işçiler için çalışma koşulları ayaklarına pranga vurulmuş bir köleninkinden farksızken, göçmen çocuklar için durum daha kötüdür. Suriyeli çocuk işçiler bir yandan azgın bir emek sömürüsüne maruz kalırken, diğer taraftan toplumsal yaşamın neredeyse tamamen dışına itiliyor, hor görülüp aşağılanıyorlar. Fiziki şiddet ise yaşamlarının bir parçası olmuş durumda.

Çocuklar için bir cehennem dönmüş kapitalist dünyada, onların çıkaramadığı ses olmak zorundayız. Suriyeli çocuk işçiliği meselesi bir yanı sıra emek sömürüsüne karşı verilen mücadeleyi keserken diğer yandan da halklar arasında din ve milliyet temelinde yaratılan suni ayrımlara karşı sistemli bir mücadeleyi gerektirmektedir.

Çocuk istismarcısı tahliye edildi

İşi ve ekmeği için direnen ve direnenlere destek olanları tutuklama terörüyle susturmaya çalışan sermaye devleti, tecavüzcüleri serbest bırakıyor. Antalya'da kız çocuğuna tecavüz eden şahıs, adli kontrolle serbest bırakıldı.

Olay, tecavüze uğrayıp, idrar içirilişi, dışkı yedirildiği belirtilen B.T.'nin annesi Ö.Y.'ye, "Senin kızınla iki defa ilişkiye girdim. Kızını sinkaf ettim" yazılı telefon mesajıyla ortaya çıktı.

Kızın annesi Ö.Y., mesajı gönderen kişiden şikayetçi olmak için polis merkezine gitti. Şikayet üzerine 23 Mart'ta gözaltına alındıktan sonra tutuklanan Davut E. hakkında "kişilerin huzur ve sükununu bozma, sesli, yazılı veya görüntülü bir ileti ile hakaret, tehdit, şantaj, çocuğun nitelikli cinsel istismarı, özel hayata ilişkin görüntü ve sesleri ifşa etmek" suçlarından dava açıldı.

16 Ağustos günü Antalya 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın ilk duruşmasına, bir gün önce talimatla ifadesi alınan mağdur B.T. katılmadı. Davut E. ile mağdurun annesi Ö.Y. ile tarafların avukatları duruşmada hazır bulundu. Davut E. savunmasında, tecavüzü yalanladı. B.T. ile kendi isteğiyle ilişkiye girip bunları kaydettiğini savunan Davut E., mağdurun başkalarıyla da ilişkide olduğunu söylemesi üzerine sinirlenip annesine mesaj gönderdiğini öne sürdü.

Ö.Y. ise kızına tecavüz edildiğini belirterek, sanıktan şikayetçi olduğunu söyledi. 20 Mart tarihinde cep telefonuna gelen mesaj ile olaydan haberdar olduğunu anlatan Ö.Y., "Bu mesajdan önce kızım beni arayarak çok önemli bir konuyu konuşacağını söyledi. Ben durakta kızımı beklerken cep telefonuma mesaj geldi. Mesajda, 'Açsana kız kılıklı. Senin kızınla ilişkiye girdim. İki defa girdim. Kızını sinkaf ettim' şeklinde tehdit ve hakaret içerikli sözler yer alıyordu. Ben de gidip şikayetçi oldum" dedi. Ö.Y., "Sanık kızımın zorla ilişkiye girmiştir. Kızımın kendi isteğiyle ilişkiye girdiğini kabul etmiyorum" dedi. Kızının psikolojisinin bozulduğunu ve ilaç tedavisi gördüğünü anlatan Ö.Y., sanığın kaldığı pansiyonda olay gününe ilişkin kamera kayıtlarının istenmesini talep etti.

Olayın yaşandığı pansiyondaki görüntü kayıtlarının istenmesine karar veren mahkeme, tecavüzcünün haftanın iki günü en yakın polis merkezine gidip imza atması şartıyla tahliyesine karar verdi. Duruşma, eksikliklerin giderilmesi için ertelendi.

Asya-Pasifik'te gerilim had safhada

Trump, daha başkanlık seçimleri sırasında vesile doğdukça, başkan olursa öncelikle üç sorunla uğraşacağını açıklıyordu. Bunlardan biri IŞİD, diğerleri İran ve Kuzey Kore idi. Trump beklenmeyen biçimde başkanlık yarışını kazanıp ABD başkanı olur olmaz, gerçekten de ilk elden bu sorunlarla uğraşmaya başladı.

Bilindiği gibi Suriye savaşında esaslı rol oynayan Rusya ve kadim müttefiki Suriye'nin de başarılı müdahaleleri ile IŞİD konusunda epeyce mesafe alınmış, IŞİD'le savaşın sonuna doğru gelinmeye başlanmıştır. O kadar ki artık herkes "IŞİD sonrası dönem"den bahsetmektedir.

ABD'nin bölgedeki ikinci ve en esaslı hedeflerinden bir de İran'dı. Trump, Barack Obama döneminde nükleer silahlar konusunda İran'la varılan anlaşmayı yok hükmünde saydı, bölgenin yükselen ve etkisi tüm Ortadoğu'da hissedilen gücü haline gelen İran'a savaş açtı. İran'a dönük bu saldırgan tutum halen sürüyor, ancak gündemin arka sırasına düşmüş olarak...

ABD saldırganlığının şimdiki sıcak hedefi Kuzey Kore'dir. Bu, ucu sıcak çatışma ya da çatışmalara açık saldırganlığı için bahanesi ise Kuzey Kore'nin füze fırlatma denemeleridir.

Kuzey Kore'nin balistik füze fırlatma denemeleri yeni değil. Kuzey Kore'nin daha önceki füze denemelerinde sorun bugünkü denli bir büyük krize dönüşmeden soğumuştur. Bu kez durum epeyce farklı. Kuzey Kore'nin son füze denemesi ABD'nin ve en çok da Trump'ın sınırlarını zıplatmaya yetti. Trump, Kuzey Kore'yi sert biçimde uyardıktan kalmadı, hemen geri çekilmezlerse eğer, başlarına "ateş ve gazap" yağdıracağını belirtti. Bununla da yetinmedi, nükleer silah kullanmakla tehdit etti.

Kuzey Kore lideri Kim Jong-Un, bu tehdide, öteden beri ABD'nin toprağı sayılan ve 6 bin askerini bulundurduğu, Pasifik'teki en büyük üssü olan "Guam Adası'ndaki Andersen Hava Üssü ile Guam Deniz üssünü vurma" tehdidi ile karşılık verdi. Trump da bir önceki saldırgan tutumunu zirveye taşıdı, teyakuz halinde olduklarını, ellerin tetikte beklediğini, Kuzey Koreliler durmazlarsa, askeri seçeneği devreye sokacaklarını açıkladı. Benzer bir açıklama, yine aynı sert tonda, ABD Savunma Bakanı James Mattis'ten geldi. Bunları Japonya Savunma Bakanı İtsunori Onodera ve Güney Kore yönetiminin Kuzey Kore'ye dönük tehditleri tamamladı. Bir başka gelişme de ABD'nin her dediğini ya-

pan bir kurum haline gelen Birleşmiş Milletlerin (BM) Kuzey Kore'nin füze denemesini mahkum eden ve ağır yaptırımlar içeren, üstelik Çin'in de onayladığı kararı oldu.

ABD mal bulmuş mağribi misali Kuzey Kore'yi aşağılamaktan, kışkırtmaktan ve günlük olarak tehdit etmekten vazgeçmiyor. Kuzey Kore de Rusya'nın ve Çin'in sükknet telkinlerine pek kulak asmıyor. Gerilim ha bire tırmanıyor. Kaygılar dünya ölçüsünde artıyor. Gelişmeler ister istemez olası bir savaş sendromuna yol açıyor.

HEGEMONYA KAVGASININ YENİ ANA SAHNESİ ASYA-PASİFİK Mİ OLACAK?

Hegemonya kavgası giderek kızışmakla kalmıyor, somut biçimler alıyor. Yani hegemonya kavgasında başı çeken rakip emperyalist devletler gelinen yerde yavaş yavaş dolaysız biçimde karşı karşıya gelmeye başlamışlardır. Bu çerçevede birbirlerini yıpratmaya, zayıflatmaya ve mümkünse hata yaptırıp erken bir kışırmaya çalışıyorlar. Bunun için çok yoğun bir mesai içindedirler.

Doğrudan ya da işbirlikçileri aracılığıyla provokasyonlara başvurmak, kundaklamalar tezgahlamak, rakiplerine dönük tacizler, Trumpvari tehditler ve zaman zaman da askeri saldırılar, ABD'nin günümüzde gittikçe sıklaşan başat icratlarıdır. Dikkate değer olan ise Trump'la birlikte tüm bunların "öngörülemez" hale gelmesidir.

ABD'nin bugünlerde Kuzey Kore'yi hedef tahtasına çakmış olması, haklı olarak "hegemonya kavgasının ana sahnesi değişiyor mu?" sorusunu akla getiriyor.

Elbette hegemonya savaşının ve kri-

zinin ana sahnesi halen Ortadoğu'dur. Ancak, olayların seyrine ve geldiği yere bakıldığında sona doğru geldiği söylenebilir. Güçler dengesi giderek Asya-Pasifik'e kayıyor. Bu yeni bir durum değil. Aslında bu ta Barack Obama döneminde böyle saptanmıştı. Hegemonya kavgasının adım adım Asya-Pasifik'e kaydığı, ABD'nin stratejisini buna uyumlu hale getirmesinin zorunluluğu ta o tarihlerde dillendirilmişti. Günümüzde bunun gerekleri yapılıyor. Kuzey Kore'nin ısrarla hedefe çakılması bundandır.

Dahası ABD bir yandan füze krizi bahanesi ile Kuzey Kore ile sıcak savaşın eşliğinde dolaşırken, bu aynı zaman dilimi içinde, tüm insanlığın yüreğini ağzına getirecek nitelikte bir başka haydutluk örneği ortaya koyuyor. Tutup, Güney Çin Denizi'ne donanmasını sokuyor. Bu çok daha provokatif bir icraattır ve onun bugünkü saldırganlığının arka planı ve gerçek hedefi konusunda açıklayıcıdır.

KUZEY KORE SADECE BİR BAHALEDİR, HEDEF DOSDOĞRU ÇİN'DİR

Trump'ın "öngörülemez" saldırganlığının halihazırdaki görünen hedefinin Kuzey Kore olduğu doğrudur. Nedir ki Kuzey Kore hedefin sadece görünen yüzüdür. Kavganın Kuzey Kore'yi aşan bir arka planının olduğu, daha açık bir söyleyişle, güçler dengesinin ve bununla koşut olarak da hegemonya kavgasının giderek Asya-Pasifik'e doğru kaydığı ve ABD saldırganlığının gerçek hedefinin de Çin olduğu tartışmasızdır. Elbette ki bunun nedenleri var ve Trump ve dolayısıyla ABD bu nedenleri bilerek Asya-Pasifik'e güç kaydırıyor, balistik füze, nükleer silah taşıyor, Güney Çin Denizi'ne en iyi donan-

masını sokuyor, Japonya ve Güney Kore ile ilişkilerini sıklaştırıp ortak deniz tatbikatları gerçekleştiriyor, Guam Adası da dahil buraya dönük arka arkası gelmeyen tahkimatlar yapıyor. Öyle ya, Asya-Pasifik denilince akla ilk gelen, Çin oluyor.

Özetle, Çin günümüzün yükselen kapitalist büyük gücüdür. Her şeyden önce büyük bir ekonomik güçtür. Büyük bir nüfustur. Dünya ticaretinde başı çekmektedir. Tüm dünya pazarlarında Çin malları var. Buna dünyanın en büyük ekonomik gücü olan ABD de dahildir. ABD pazarı deyim yerindeyse Çin mallarının istilası altındadır. ABD bu alanda Çin'le ancak gümrük duvarlarını yükselterek, korumacı tedbirler geliştirerek başa çıkmaya çalışıyor. Uluslararası ticaret anlaşmalarını imzalamakta imtina ederek kurtulmaya çabılıyor. Burada da karşısına Çin çıkmıştır. ABD'nin ticaret anlaşmalarını imzalamaması üzerine Çin AB'ye, demek oluyor ki Almanya'ya bu konuda ortaklık teklif etmiş, ticaret anlaşmasını imzalayacağını bildirmiştir. Bu ise ABD'yi ve Trump'ı çılına çevirmeye yetmiştir.

Bugünün dünyasında ve genelde ekonomik büyük güç olmak, ticarete birinci sırada olmak yetmez. Dünya hakimiyeti için büyük bir nüfusa sahip olmak da yeterli gelmez. Yanı sıra büyük bir askeri güç olmak da gerekmektedir ki, Çin şimdi bu alanda da bir güç olmak yolundadır. Güney Çin Denizi'nde büyük bir donanması vardır. Sürekli yeni teknikler geliştirmekte, askeri alanda da gelişmektedir. Rusya ile yakınlaşması, bu yakınlığın giderek her alanda kendisini üretmesi bir başka avantajıdır. En çok da bu yakınlaşma ve bunun sağladığı güç ABD'yi ve başkanı olarak da Trump'ı rahatsız etmektedir. ABD'yi rahatsız eden, Trump'ı zıvanadan çıkararak bir başka gelişme de Çin ile AB'nin, esasta da Almanya'nın yakınlaşması ve işbirliğidir.

ABD'nin yakın tarihte yaşamını yitiren Polonya kökenli siyaset bilimcisi, devlet adamı ve stratejisti Zbigniew Brzezinski, Çin'in büyük bir güç olacağını yıllar öncesinde görmüş, güçler dengesinin giderek doğuya, Asya-Pasifik'e kayacağına işaret etmişti. Nitekim gelinen yerde güç merkezi hızla Asya-Pasifik'e kaymaktadır. Hegemonya kavgası bu coğrafyaya taşınmakta, yeni "kıyamet alametinin", yani yeni bir emperyalist savaşın muhtemelen burada olacağını işaretlemektedir.

ABD bu nedenle buraya yönelmiştir ve gerçek hedefi Çin'dir. ABD, Çin'in yükselişini durdurmak için oradadır.

Barzani'nin bağımsızlık referandumu üzerine

Belirsizlik, istikrarsızlık, her an yeni bir altüst oluştan geber olmak, bunların toplam sonucu olarak parçalanıp küçülmek, halihazırda Ortadoğu'yu en iyi ifade eden olgulardır. Bölge devletleri kelimenin gerçek anlamıyla, kendi toprak bütünlüklerini koruma telaşındadırlar. En başta bölgenin hakim güçleri olan ABD ve Rusya gibi emperyalist büyük devletler olmak üzere, tüm bölge devletleri ve bölgede etkin olan tüm güçler yeni harita ya da haritaların kendi çıkarları temelinde çizilmesi için çok yönlü ve çok yoğun bir çabanın içerisinde olduklarıdır.

21 Eylül'de Güney Kürdistan'da yapılabilecek bağımsızlık referandumu bu koşullarda gündeme gelmiş bulunuyor.

EMPERYALİSTLERİN VE BÖLGE DEVLETLERİNİN REFERANDUMA KARŞI TUTUMLARI

Mesut Barzani'nin "bağımsızlık" düşüncesi yeni değil, konu daha önceki tarihlerde de dile getirilmişti. Ancak, yoğun tepkiler sonucu, esas olarak da koşulların henüz böylesi bir adım için yeterince elverişli olmaması sebebiyle ertelenmişti. Hemen belirtmek gerekir ki, Barzani'nin bağımsızlık referandumu kararına bugün de yoğun tepkiler var.

ABD başından itibaren, bağımsızlığın Kürtlerin hakkı olduğunu belirtmiş, buna karşın referandum kararını zamansız bulmuştur. En son olarak ABD Dışişleri Bakanı Tillerson, bir kez daha ABD'nin bu minvaldeki düşüncesini tekrarlamış ve Barzani'den bundan vazgeçmelerini istemiş, ileriki bir tarihte ertelemelerini tavsiye etmiştir. Almanya da benzer bir tutum takınmıştır. Rusya, Kürtleri karşısına almama kurnazlığının ifadesi bir tutum takınarak, bağımsızlığın Kürtlerin doğal hakkı olduğunu belirtmiş ve fakat açık bir destek de vermemiştir. Fransa, açıktan bağımsızlık referandumunun Kürtlerin hakkı olduğunu belirterek diğerlerinden farklı bir tutum izlemiştir.

Bölge devleti olarak İran, hem kendi

bünyesindeki Kürt sorununu alevlendireceği ve hem de bağımsızlık yönü eğilimi tetikleyeceği düşüncesi ile Barzani'nin bağımsızlık referandumu kararına kesin olarak karşı durmuştur. Irak merkezi hükümetine gelince, diğer şeyler bir yana, bu referandumun aynı zamanda Kerkük'ün statüsünü de belirleyeceği, daha açık bir ifade ile Kerkük'ü hiçbir bölgeye bağlı olmayan bir kent olmaktan çıkartıp, resmen bir Güney Kürdistan kenti haline getirmek gibi bir sonucu da olacağı nedeniyle, referandumu karşı çıkmıştır. Güneyli güçlerin bu kararı gözden geçirmelerini, en azından şimdilik geleceğe ertelemelerini, varsa sorunların diyalog yolu ile çözülmesini istemiştir.

Daha ilk açıklandığı zaman ortaya konan tepkilerden de açıkça anlaşıldığı üzere Türk sermaye devleti, özünde hele hele bağımsızlık gibi tehlikeli bir boyut da taşıyorsa, kesin olarak bağımsızlık referandumunun karşısında olacağını vurgulamış, kabul edilemez bulmuştur. Fakat sermaye devleti bugünlerde bu konuda çok manidar bir suskunluk için-

dedir. Hatta referandumu karşı hayırhah bir tavır alacağını ima etmektedir. M. Barzani'nin Türk sermaye devleti ve başındaki Erdoğan'la dostluğu bilinmektedir. Güney Kürdistan'ın Türk sermaye devletinin bölgede en çok yatırım yaptığı, Kerkük petrolerinden nemalanmak da dahil çok yönlü kirli çıkarlarının olduğu bir yer olduğu da sır değil. Tam da bu nedenledir ki sermaye devletinin bu sessizliği ve olası bir referandumu karşı takınacağı hayırhah tutumun hiç ama hiçbir inandırıcılığı bulunmamaktadır. Bu tavır, olsa olsa kirli çıkarlara dayalı, baştan aşacağı hesaplı ve ikiyüzlü bir tavrıdır.

Dikkate değer olan, İsrail'in açıktan Barzani'nin bağımsızlık referandumu kararını destekleme yönünde bir duruş içinde olmasıdır. Henüz resmen teyit edilmese de İsrail'in bu konuda bir lobi çalışması içinde olduğu bir başka veridir. Bunu, sürpriz bir gelişme olarak, Körfez'in en gerici devleti olan Suudilerin bağımsızlık referandumunun Güneylilerin hakkı olduğunu belirtmesi tamamlamaktadır.

BARZANİ CEPHESİNDE KARARLILIK

Mesut Barzani nihayetinde bir feodal-burjuva olarak kendi çıkarları konusunda bir açıklığa sahiptir. Üstelik de oldukça deneyimlidir. Zamanın "Kürtlerin zamanı" olduğunu düşünmektedir. Tam da bölge haritasının yeniden belirleneceği bir momentte, tüm Güney Kürtlerinin, hatta günümüz koşullarında -hak edip etmemesinden bağımsız olarak- tüm Kürtlerin temsilcisi sıfatıyla öne çıkmak ve inisiyatif almak istemektedir. Ve dahası Kürt sorununun gelinen yerde tartışmasız biçimde bir bölge sorunu haline gelip çözümünü dayattığını, Kürt hareketlerinin bölgenin en etkin güçlerinden biri haline geldiğini, hiçbir gücün bunu görmezden gelemeyeceğini, ister istemez dinleyip muhatap alacağını ve nihayet, tüm bu bakımlardan koşulların bağımsızlık için her zamankinden çok daha elverişli hale geldiğini de düşünmektedir. Sağdan soldan referandum kararını geri çekmesi ve ertelemesi yönü çağrılara, yapılan telkinlere ve bazen kaba görünüm kazanarak baskılara rağmen, referandum kararlılığını koruması ve şaşırtıcı düzeyde bir rahatlık içinde olmasının gerisinde de bu inanç vardır.

Öyle ki en başta Barzani, bağımsızlık için referandumun zamansız olduğunu söyleyen efendisi ABD'ye ve onunla aynı minvalde görüş bildiren bölge devletlerine, "Şimdi değilse ne zaman?" diyebilmiştir. Keza bu inançla, ABD'nin erteleme telkinlerine ve çağrılarına karşılık, haklı olarak, "Bize geleceğe dair güven-

İŞİD kurbanlarının toplu mezarı bulundu

Cihatçı İŞİD'in Irak'ta gerçekleştirdiği katliamların ardından bir toplu mezar daha bulundu. Irak hükümeti, Tikrit'in hemen dışındaki Speicher Üssü'nde 2014'te katledilen 267 kişinin cansız bedeninin yer aldığı toplu mezarın ortaya çıkarıldığını açıkladı.

Tikrit'teki El Kursor el Reasia bölgesinde bulunan mezarla birlikte, İŞİD'in Speicher Üssü'nde katlettiği kişi sayısı resmen 2 bin 694'e yükseldi. Şu ana dek, cenazelerin sadece 527'sinin ailelerine teslim edilebildiği, kalanların kimlik tespiti için çalışmaların sürdüğü belirtildi.

ceniz var mı? Ertelemeye karşı alternatifiniz nedir?" sorularını sorabilmektedir. Başbakan Neçirvan Barzani de benzer bir rahatlık içindedir. Bu rahatlıkla, ABD ve bölge devletlerinden gelen tepkiler için "normaldir" demek, "tepkileri anlıyoruz" mealinde sözler etmektedir.

Mesut Barzani bu referandumdaki en önemli hedeflerinin tüm dünyayı, Kürtlerin ne istediğinden haberdar etmek olduğunu belirtmektedir. En dikkate değer yanı ise, belli bir soğukkanlılıkla, "Bağımsızlık tüm uluslar gibi bizim de en doğal ve en meşru hakkımızdır" şeklindeki açıklaması ve bunun zamanının geldiğini belirtmesidir.

Güneylilerin ve dolayısıyla da M. Barzani'nin referandumdaki bu genel hedefin yanı sıra bir de çok önemli bir özel hedefi var. Halihazırda hiçbir bölgeye ait olmayan, demek oluyor ki gerçekte statüsüz ve üstelik de başta Türk sermaye devleti ve Bağdat hükümeti tarafından Kürt kenti olarak kabul edilme- yen bir konumda olan Kerkük'ü, Güney Kürdistan'ın bir kenti haline getirmek istemektedir. Bu onların en büyük kazanımı olacaktır. Zaten cıngar da bu nedenle kopmaktadır. ABD ve tüm muhatapların yegane derdi öteden beri Kerkük petroleri olmuştur, şimdi de budur. Tarih boyunca bu zengin petrol yatakları hoyratça yağmalanmış, buna karşın Kürtlerin özgürlüğü zerrece umurlarında olmamıştır. Kürtlerin bağımsızlığı üzerine, bunun Kürtlerin hakkı olduğu üzerine bugün edilen lafların da hiçbir inandırıcılığı bulunmamaktadır ve tam bir ikiyüzlülükten ibarettir.

Başarılabileceğinden bağımsız olarak, M. Barzani, bir feodal-burjuva olarak "zamanıdır" deyip, bu hususta da belli bir kararlılık göstermekte ve sonuç almaya çalışmaktadır.

BARZANI'NİN ÖZEL DURUMU VE İÇERİDEKİ SIKINTILAR

Barzani'yi bu yönlü bir karar almaya ve kararlılık göstermeye iten özel nedenler de var. Bilindiği üzere, Barzani'nin başkanlığı 2015 yılından beridir sona ermiştir. Ne var ki Barzani her defasında bir gerekçe ile seçimin yenilenmesini engellemiştir. Bu nedenle bu tutumu bir gasp olarak nitelenmiştir. Benzer bir başka husus da Goran hareketi ile yaşanan sorunların bahane edilip parlamentonun toplanamaz hale getirilmesi ve işlevsizleştirilmesidir. Bu iki önemli husus zaman zaman çok sert eleştirilerin vesilesi olmakta, gerilim yaratmaktadır. En önemlisi de Barzani'yi yıpratıcı olup, sıkıntılara zemin hazırlamıştır.

Örneğin en son açıklaması baz alınırsa, önemli bir gücü olan Goran hareketi başta olmak üzere Güney'deki kimi partiler başından itibaren bağımsızlık referandumuna mesafeli olabilmışlerdir. Goran hareketi ilk anda referandumu erken bulmakla birlikte, boykot etme-

yeceğini açıklamıştı. Geline yerde ise iktisadi, siyasi vb. koşulların referandum için henüz uygun olmadığını ileri sürüp ertelenmesini istemektedir. En önemlisi de bağımsızlık referandumunu kararının bir ortak konsensüse dayalı olmadığını, parlamentoya getirilmediğini, tek taraflı olarak Barzani'nin ve KDP'nin kararı olduğunu belirtmektedir. PKK çizgisindeki partiler cephesinde ise, referandum kararı belli eleştirilerle karşılanmış, ama yine de bağımsızlık referandumunun meşru bir hak olduğu belirtilmiş, Kürt halkına yararlı sonuçlar üretmesi temennisinde bulunulmuştur. Bunlardan da anlaşılacağı gibi içeride de sıkıntı var. Ve gün geçtikçe Barzani sıkışmaktadır.

Mesut Barzani, bağımsızlık referandumu konusunda kararlı durarak, bundan alacağı bir olumlu sonuçla işte tüm bu sıkıntıları bertaraf edeceğini düşünmektedir. Referandumla hem içerdeki muhaliflere ve hem de merkezi Irak hükümetine karşı elini güçlendirmek istemektedir. 6 Kasım'da başkanlık ve parlamento seçimlerinin yapılacağını açıklaması, Barzani'nin gerçekten de bu yönlü hesaplar içinde olduğunu da kanıtıdır.

TEMEL ULUSAL BİR HAK OLARAK KÜRT HALKININ ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK SORUNU

Özgürlük ve bağımsızlık tüm uluslar gibi Kürt ulusunun da en doğal ve en meşru hakkıdır. Hiçbir güç bu hakkı gasp etmek, şu ya da bu yönde saptırmak hakkına sahip değildir. Komünistlerin her şart altında kayıtsız ve koşulsuz biçimde ulusların, en başta devlet kurma hakkı olmak üzere, ulusal kaderini tayin hakkını savunmaları bundandır. Güneyli Kürtler de dahil her dört parçadaki Kürtlerin kendi kaderlerini istedikleri yönde belirleme hakları vardır. Bu konuda kararlı olan sadece onlardır. Kürtlerin bölge çapında, yani dört parçanın toplamında bağımsız ve birleşik Kürdistan'dan yana

bir irade ortaya koyma hakları da vardır. Bu da en doğal ve en meşru haklarıdır. Komünistler bu hakkı da kayıtsız koşulsuz savunurlar.

Fakat öte yandan bilinmelidir ki, UKKTH'yi her şart altında kayıtsız koşulsuz savunmakla, o hakkın her gerçekleştireme biçimini desteklemek farklı şeylerdir. Ulus özgürdür, tek tek ülkelerde ve bağımsız-birleşik Kürdistan biçiminde karar verme hakkı sadece ona aittir. Söz konusu ulusun işçi ve emekçi kitleleri şu ya da bu nedenle kendi feodal-burjuva sınıflarının ardından gitse dahi, komünistler kendi kaderini tayin hakkını savunmaktan asla vazgeçmezler. Ne var ki, onlar da özgürdürler ve bu hakkı kayıtsız koşulsuz savunmakla birlikte, bunun her gerçekleştirme biçimi konusunda kendilerini bağlayıcı olmazlar.

Zira her ulus gibi Kürt ulusu da sınıflardan oluşan bir topluluktur. Ulusal sorun burjuvazinin de sorunudur. O elbette ki ulus adına sorunu çözmek için harekete geçebilir. Ulusu oluşturan tüm sınıflar adına çözmek üzere inisiyatif alabilir. Ancak kabul edilmelidir ki her sınıfın ulusal soruna dair kendi programı, kendi çözümü vardır ve o sorunu kendi çıkarları temelinde çözmeyi esas alır. Bu aynı şey o ulusun proletaryası için de olduğu gibi geçerlidir. O da kendi çözümünü ileri sürer ve bunun kavgasını verir. Eş deyişle, komünistler genel olarak ulusal kaderini tayin hakkını savunurlar, bu bazen desteklenemez bir biçimde olsa da, onu şu ya da bu şekilde engelleme tutumu içinde olmazlar, fakat sorunun o ulusun içindeki işçi ve emekçilerin çıkarları temelinde çözülmesini esas alırlar. Bu bir

marksist-leninistle burjuva ya da küçük burjuva milliyetçisi arasındaki temel farkı anlatır.

M. Barzani'nin bağımsızlık referandumu konusuna gelince, niteliğinden bağımsız olarak ve Barzani hangi saiklerden hareketle bağımsızlık referandumunu gündeme getirirse getirsin, bu Güneyli Kürtlerin temel bir hakkıdır. Ne ABD ve karşı duran diğer emperyalistlerin ve ne de karşıt konumdaki bölge devletlerinin bunu engelleme hakları vardır. Bu yönlü açıklamaların hiçbir meşruiyeti bulunmamaktadır.

Sorun şudur ki, tüm gövdesi ile emperyalizme, esasta da ABD emperyalizmine bağımlı olması, hele de sadece Kuzey

Kürdistan'da değil, tüm bir bölgede özellikle de Kürt halkının özgürlük ve eşitlik hakkı ve özleminin günümüzdeki en büyük düşmanı ve engeli olan Türk sermaye devleti ile tümüyle kirli temelde sürdürmekte olduğu ilişkileri sebebiyle, Barzani'nin gündeme getirdiği bağımsızlık referandumu oldukça sıkıntılıdır ve tartışmalıdır. Bu referandum ilk elden Barzani'nin sınıfsal niteliği nedeniyle, öte yandan da bu saydığımız sebeplerle, Güneyli Kürtlere biçimsel bir bağımsızlık kazandırsa da bu, gerçek bir bağımsızlık olmayacaktır.

Güneyli Kürtler üzerinde emperyalizmin, bir başka deyişle ABD emperyalizminin vesayeti ve Barzanilerin Türk sermaye devleti ile tümüyle kirli temellere dayalı ilişkileri devam edecektir. Güney'deki ve diğer parçalardaki Kürtler içinse gerçek özgürlük, eşitlik ve bağımsızlık bir özlüm olarak hep var olacaktır.

Bu referandum ilk elden Barzani'nin sınıfsal niteliği nedeniyle, öte yandan da bu saydığımız sebeplerle, Güneyli Kürtlere biçimsel bir bağımsızlık kazandırsa da bu, gerçek bir bağımsızlık olmayacaktır.

ABD müdahalesi ve Venezuela'da yol ayrımı

A. Engin Yılmaz

ABD emperyalizmi, Latin Amerika'da çıkarları önünde engel olarak gördüğü rejimlere her türlü kanlı ve kirli müdahalelerde bulunmayı, kanlı diktatörlükleri destekleyip darbeler tezgahlamayı olağan bir davranış haline getirmiştir. "Bolívarcı devrim"le birlikte Venezuela, ABD'nin çok yönlü müdahalelerine hedef olan ülkelerin başında geldi. Hugo Chavez'in ölümünden sonraki müdahaleler ise rejimi içten çökertmeyi de içeren sistematik ve çok boyutlu bir biçim kazandı. Gelinen aşamada darbe girişimi de olmak üzere çok yönlü saldırılar doruk noktaya ulaşmış durumda.

Devlet Başkanı Maduro, uzun süreden beri ABD ve Kolombiya'yı sağcı muhalefetle birlikte Venezuela'da darbe hazırlamakla suçluyor. ABD ise Venezuela'daki "Bolívarcı devrimi" yıkmak için Meksika ve Kolombiya devletleriyle işbirliği halinde çalıştıklarını geçen hafta dünya kamuoyuna itiraf etmişti. Bu itirafın ardından Venezuela'nın Valencia kentinde Devlet Başkanı Maduro'ya karşı bir grup askerin ayaklanma girişimi başladı ve ayaklanma kısa sürede bastırıldı.

Askeri ayaklanmanın bastırılmasının ardından açıklama yapan Maduro, askeri üsse yönelik saldırıyı, "Bu ordumuza karşı yapılmış bir terörist girişimdir" diye mahkum ederek, saldırıdan ABD ve Kolombiya'yı sorumlu tuttu.

Bu, ABD emperyalizminin, 2002 yılında Hugo Chavez'i 48 saatliğine alaşağı eden başarısız darbe girişiminden sonra ülkedeki ikinci darbesi oluyor. Ayrıca ABD başkanı Trump, Venezuela'daki gelişmelerin ardından, "Venezuela için birçok seçeneğimiz var. Bu arada askeri seçeneği de dışlamayacağım" diyerek ülkeyi tehdit etti. Dünyanın başka bölgelerinde asker bulundurdıkları gibi Orta Amerika ülkesi Venezuela için de bu seçeneği değerlendirebileceklerini dile getirdi.

Gelinen aşamada Venezuela, ABD emperyalizminin ve Venezuela burjuvazisinin dayatmaları ve saldırıları karşısında daha önce hiç olmadığı kadar zayıfla-

mış ve savunmasız kalmış görünüyor.

Venezuela'nın özellikle de 2014 yılından itibaren ekonomik ve siyasi bir kriz içinde olduğu biliniyor. Maduro, ülkeyi bu krizden çıkarmanın yollarından biri olarak anayasanın yeniden yazılması gerektiğini savunmuştu. Bunun sonucu olarak Temmuz'un sonunda kurucu meclis temsilcilerinin belirlenmesi için seçime gidileceğini açıklamıştı. 8 milyon kişinin oy kullandığı iddia edilen tartışmalı seçimlerin ardından Kurucu Meclis görevine başlamıştı. Meclisin görevine başlamasıyla ilk işi muhalif başsavcı Luisa Ortega'yı görevden almak oldu. Bunun ardından olaylar daha da hızlandı ve başta ABD olmak üzere, Kolombiya, Şili, Guatemala, Meksika, Panama ve Peru'nun yanı sıra bir dizi AB ülkesinde de uluslararası tepkiler büyüdü.

Sağcı muhalefetin yanı sıra söz konusu olan ülkeler de anayasa yazmak üzere seçilen yeni Kurucu Meclis'in meşru olmadığını ve parlamentoyu işlevsiz

kılmayı hedeflediğini iddia ettiler ve bu meclis tarafından hazırlanacak anayasayı tanımayacaklarını duyurdular. Ayrıca ABD başkanı Trump, kurucu meclis seçimlerini, Maduro'nun varlıklarını dondurmak ve hükümetin yanı sıra iktidardaki Birleşik Sosyalist Parti'ye karşı daha fazla ekonomik yaptırımlarda bulunmak biçiminde karşıladı. Tüm bu gelişmeleri ayaklanma girişiminin izlediği biliniyor. Venezuela, aylardır şiddetli protesto gösterilerine sahne oluyor ve son dört ay içinde 120 kişinin öldüğü ileri sürülüyor. Ayaklanma girişimiyle birlikte ülke, çok daha karmaşık ve iç savaşı da kapsayabilecek çok boyutlu bir kriz sürecine girmiş oldu.

VENEZUELA'DAKİ KRİZİN ARKA PLANI

Hugo Chavez'in ölümüyle, "Bolívarcı devrim"in Maduro tarafından üstlenilmesinin ardından Venezuela, tarihinin en büyük ekonomik krizine doğru hızla

yol aldı, sosyal çalkantılar boyutlandı. Ülke, Devlet Başkanı Maduro'ya karşı 2014'ten beri başlayan en şiddetli protestolara sahne olduğu gibi, büyük bir kıtlık ve yoksulluk sorunuyla da yüz yüze kaldı.

Gelirinin %96'sının petrole dayalı olduğu söylenen Venezuela'daki krizin, petrol fiyatlarının düşmesi sonucu patlak verdiği biliniyor. 2014 yılında başlayan bu krizin sonucu olarak Venezuela'da enflasyonun %700'e ulaştığı, ülkenin resmi para birimi olan 'bolívar'ın da dolar karşısında %94 değer kaybetmiş olduğu söyleniyor. Maduro, uzun denebilecek bir süreden beri ciddi ölçüde gıda, ilaç vb. sorunların yaşandığı ülkeyi ekonomik ve siyasal krizin pençesinden kurtarmak için çırpınıyor. Kurucu Meclis bu arayışın bir ifadesi olarak gündeme getirildi. Fakat bu, ilk etapta siyasi istikrarsızlığın derinleşmesine yol açtı.

Hugo Chavez 1999'da devlet başkanlığı koltuğuna oturduğunda petrolü devletleştirmişti. Petrolden elde edilen gelirin bir bölümü sağlık, gıda, konut, eğitim gibi sosyal projelere aktarıldı. Yoksulluk geriledi, işsizlik azaldı, ücretler yükseltildi, tüm emekçiler lehine iyileştirmeler yapıldı ve sınırlı da olsa kamulaştırmalara gidildi. Chavez anti-emperyalist söylem ve tutumuyla da öne çıktı vb. Chavez kendi işçi ve emekçisine, yoksul halkına sunduğu tüm imkanları 2013'lere kadar

ABD'nin son yaptırımlarına İran'dan yanıt

Ortadoğu'daki emperyalist nüfuz mücadelesinde İran'a yönelik saldırganlık politikalarını sürdürceğini vurgulayan ABD, 29 Temmuz'da İran'a yönelik yeni yaptırımlar dayatmıştı.

İran meclisi, ABD'nin yaptırımlarına

yanıt olarak, füze programına ve Devrim Muhafızları'na 520 milyon dolarlık ek bütçe ayırma kararına ön onay verdi.

13 Ağustos günü İran parlamentosunda alınan karar doğrultusunda, balistik füze programı ile Devrim Muhafız-

ları'na bağlı Irak ve Suriye'de bulunan Kudüs Gücü'ne 260'ar milyon dolar ayrılması planlanıyor.

Kabul edilen ek bütçe kararı, meclis tarafından ikinci kez onaylandıktan sonra dini liderlere sunulacak.

petrol fiyatlarının dünya ölçüsünde çok yüksek olmasından yararlanarak sunabiliyordu. Fakat petrol fiyatlarının son yıllarda tepetaklak düşmesiyle, ulusal gelirin yanı sıra ihracatının ezici bölümünü de petrolden sağladığı bilinen Venezuela derin bir krize düşmüş oldu. Ağır bir borç krizi, yüksek enflasyon, alım gücünün ve ulusal gelirin düşmesi, bütün temel ihtiyaç maddelerinde büyük bir kıtlık ve açlık, büyük çaplı kitlesel göçlerin başlaması, suç oranlarında yükseliş vb. Venezuela'nın bugünkü acı gerçekleri olarak yaşanmaktadır.

Bu durum, ABD destekli gerici muhalefetin güç kazanmasının ve siyasal istikrarsızlığın da nesnel toplumsal zemini. Dolayısıyla Venezuela'daki bütün gelişmeleri tümüyle emperyalist müdahalelere bağlamak, tek yanlı bir yaklaşım olur. Nitekim Venezuela yönetimi de sorunun kendilerinden kaynaklanan yanlarını görmüyor değil.

Venezuela'nın Ankara Büyükelçisi Reyes, *Sol Portal*'da yayınlanan mülakatta, ülkenin tablosunu ve sorunları özetlemekte, Suriye'de yapılmak istenenin Venezuela'da da denenmek istediğini ileri sürmekte ve sözü petrol rantıyla sosyalizmin gerçekleştirilemeyeceğine getirmektedir. "Petrol dolarlarının sonu yokmuş gibi sosyal harcamalara tahvil edildiği dönemin acı bir şekilde sona erdiği"ni de belirten Büyükelçi, "Altyapımız ve sanayimiz yok. Şunun farkındayız: Venezuela'da 100 yıldır petrol gelirlerine yaslanan çökmüş bir ekonomik model var" diyerek, sadece petrole bağımlı ekonominin açmazlarını vurguluyor. "Petrolün varil fiyatı 100 dolardan 20 dolara düşünce, gelirlerimizin çok büyük bölümünü kaybettik. Bu, bizim en büyük zaafımıza dönüştü" sözleriyle, bugünkü gelişmeleri özetliyor. Dolayısıyla bugünkü ekonomik ve siyasal istikrarsızlığın ve güçlenen gerici muhalefetin nesnel temellerine de işaret etmiş bulunuyor.

"BOLİVARCI DEVRİM" YOL AYRIMINDA

On yıllar boyunca kapitalist soygun

politikaları ve neo-liberal saldırı dalgasıyla birçok temel haktan önemli ölçüde yoksun kalan, yokluk ve yoksulluğun, derin eşitsizliğin pençesinde bunalan Venezuela emekçileri Chavez önderliğindeki "Bolivarcı devrim programı"nın etkisi altında ayağa kalkmış ve Hugo Chavez'i iktidara taşımıştı. Başkanlık koltuğuna oturan Chavez, kapitalizmin yıkılması gerektiğini ileri sürmüştü ve "21. yüzyıl sosyalizmi"ni inşa etmeye girişeceğini ilan etmişti. Bu amaçla giriştiği çeşitli kamulaştırma ve toplumsal reform hamleleri ile bir dizi sosyal, siyasal ve ekonomik reform gerçekleştirdi. Yerli büyük sermayeye ve yabancı kapitalist tekellere sınırlamalar getirildi ve emperyalizme karşı anlamlı denebilecek bir duruş sergilendi vb. Fakat bunların hiçbirisi sosyalizm değildi.

Burjuvazinin sınıf iktidarı şiddete dayanan bir devrimle işçi ve emekçi sınıfların eline geçmediği, burjuva devletin iktidar aygıtları olan ordu, polis ve bürokrasi dağıtılmadığı, kapitalist üretim ve mülkiyet ilişkileri tasfiye edilmediği ve dünya emperyalist sisteminin dışına çıkılmadığı sürece "21. yüzyıl sosyalizmi" bir yerde kapitalizmin katı gerçeğine çarpmak zorundaydı. Zira emperyalizmin yanı sıra Venezuela burjuvazisi de harekete geçip, elde edilen kazanımları tasfiye etmek için elinden geleni yapacaktı. Çünkü Venezuela burjuvazisi, ekonomi ve toplum üzerindeki iktidarını reformist ve halkçı kimliği bulunan,

anti-emperyalist söylemler geliştiren bir odakla paylaşamazdı.

Nitekim gelinen yerde yaşanan da budur. "Bolivarcı devrimi" ve kazanımlarını tasfiye etmek için ABD emperyalizmi ve Venezuela burjuvazisi her türlü saldırıya girişmiş durumdadırlar. Venezuela'da derinleşen iktisadi ve siyasal krizi, büyüyen yokluk ve yoksunluğu, ağırlaşan sosyal sorunları bulunmaz bir fırsat olarak gören ABD emperyalizmi ve Venezuela burjuvazisi, bu durumu Bolivarcı rejimi yıkmak için çarpınmaktadır. Rejimi yıkmayı hedefleyen bugünkü sert gerici muhalefet dalgasının kökleri eskilere uzansa da gelinen aşamada doruk noktaya ulaşmış bulunuyor. ABD'nin, gerici muhalefeti milyonlarca dolar harcayarak desteklediği de biliniyor. 2015'te Obama döneminde Venezuela rejimini "ABD'nin ulusal güvenliği ve dış siyaseti için olağanüstü bir tehdit" olarak nitelendiren ABD, saldırıları daha da yoğunlaştırdı ve işi bir darbe tezgahlamaya vardırarak kalmadı, askeri müdahale tehdidinde de bulundu.

En ileri reformların bile kapitalist sömürü ve emperyalist egemenlik zincirlerini kıramayacağı görüldü. Kapitalist sistem içinde kalındığı sürece hiçbir kazanımın güvencede olmadığı anlaşıldı.

miş değildir. Önemli deneyim ve birikimler edinmiş olan Venezuela emekçileri emperyalist saldırıya ve gerici muhalefete kolayından boyun eğmeyecek, "Bolivarcı devrim" de kolayından teslim olmayacaktır. Fakat yazık ki rejim şahsında rahatsız edici çok şeyin biriktiği ve zayıflıkların derinleştiği de sır değildir.

Venezuela'daki gelişmeler, bir kez daha reformlara dayalı adımların işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yaşamında iyileştirmeler sağlasalar da onların gerçek çıkarlarını ve istemlerini karşılayamayacağını gösterdi. En ileri reformların bile kapitalist sömürü ve emperyalist egemenlik zincirlerini kıramayacağı görüldü. Kapitalist sistem içinde kalındığı sürece hiçbir kazanımın güvencede olmadığı anlaşıldı.

Ekmek yok silah çok; kapitalizmin özü

Emperyalist hegemonya savaşının son görüntülerinden biri ABD ve Kuzey Kore arasındaki nükleer silah gerilimi. Bu gerilimin başlamasından sonra ABD'li Northrop Grunman, Raytheon, Rockwell Collins, Boeing ve Lockheed Martin gibi silah devlerinin hisseleri yüzde 20 civarında arttı.

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) raporuna göre; 2016'da dünyada toplam 1 trilyon

686 milyar dolar askeri harcama yapılırken, bunun üçte birinden fazlası, ABD tarafından gerçekleştirildi. ABD'yi takip eden Çin ve Rusya da askeri harcamalarını arttırdı. Pekin yönetimi, harcamasını bir önceki yıla göre yüzde 5.4 artırarak 215 milyar dolara çıkardı. Türkiye 14.8 milyar dolarlık harcamayla listenin 17. sırasında.

Öte yandan 2016 Dünya Açlık Endeksi'ne göre, dünya genelinde hâlâ

800 milyon insan açlık çekiyor. İki yıl önce kronik açlık çeken insan sayısı 842 milyondur.

Açlık çekenlerin ve açlık nedeniyle ölenlerin çoğunluğu çocuk. Bir çocuğun gıda harcaması ise en alt sınır olarak 1 lira civarında saptanıyor.

Özcesi bir tek silaha yapılan harcama gıdaya yapılsa bile onlarca çocuk açlıktan kurtulabilir.

Büyüyen korkuları, irademizi biliyor!

15 Temmuz darbe girişimini "Allah'ın lütfü" diye karşılayan ve bunu bir "nime-te" çeviren Tayyip Erdoğan ve iktidarı, karşısında tehlike olabilecek tüm toplumsal muhalefete, ilericilere, devrimciler, işçi ve emekçilere karşı çok yönlü saldırılarını ivmelendirmiş oldu. Darbe girişimi öncesi gerçekleştirmek istediği rejim değişikliğini hayata geçiremeyen dinci-gerici iktidar, şimdi de tüm aygıtlarını kullanarak, faşizan uygulamaları alabildiğine yoğunlaştırarak rejim değişikliğini tahkim etmeye çalışıyor.

AKP'nin dinci-faşist rejimi sağlamlaştırma çabasının bir ayağını da eğitim alanındaki uygulamalar oluşturuyor. Yıllardır Türkiye'de eğitim alanında okullar imam hatipe çevriliyor, zorunlu din dersi dayatılıyor, evrim dersleri müfredattan kaldırılıyor.

Dinci-gerici iktidar kendisine biat eden, bilim yerine din yasalarını esas alan, uyuşmuş ve edilgenleşmiş bir toplum oluşturma, yeni bir nesil yaratma hedefinde. Darbe girişimini bunun fırsatına çeviren AKP iktidarı müfredatı top-tan değiştirmek amacıyla, muhalif olabilecek binlerce akademisyen, öğretmen ve kamu çalışanını ihraç ederek yola koyuldu. Eskiden sınırlı da olsa büyük toplumsal olayların etkisiyle okullarda grev örgütleyebilen kamu çalışanlarının ses çıkartmalarına en ufak bir tahammülleri bile olmadığını göstermiş oldu.

Dinci-faşist iktidarın kaygıları gittikçe büyüyor. Bunu Haziran/Gezi Direnişi sü-

recinde ve Metal Fırtınası'nda tüm açıklığıyla görmüştük. Bugün küçük büyük her türlü hak arama eyleminde tekrar tekrar görüyoruz.

Bugün "işimizi geri istiyoruz" talebiyle açlık grevinin 160'lı günlerinde olan Nuriye Gülmen ve Semih Özakça bir direnişin sembolü haline gelmiş bulunuyorlar. 150. gününde gerçekleştirilmek istenen Beşiktaş'taki dayanışma etkinliğine devlet azgınca saldırdı, gözaltı yaptı. Gözaltı sırasında ve gözaltı süresince sistematik psikolojik ve fiziki işkence gerçekleştirdi. Düşmanın asıl hedefi bizleri yıldırma, ortak mücadelemizi kırmak, tek tek kişilere saldırarak gözdağı vermektir. Fakat biliyoruz ki bu güçten mahrum ve acizdir. Girişimlerin arkasında asıl gizlenen, bizlerin onda yarattığı mücadele korkusudur. Bu korkuyu içeride gösterdiğimiz en ufak bir eylemlilikte gözlerinde gördük, adli tıp kontrolü sırasında giriştikleri işkence, kaba şiddet, tehdit ve hakaretlerde gördük. Fabrikalarda hakları için greve giden işçilerin karşısına TOMA'larla çıktıklarında gördük. Yüksel Caddesi'nde direnişe gelen insanlara gaz ve copla saldırdıklarında gördük. Bugün de ihraç edilen direnişçi kamu emekçileri ile büyük kentlerde dayanışmalara katılan kitleye amansızca saldırdıklarında, korkularının gittikçe büyüdüğünü sergiliyorlar aslında.

Bizler zorbaların korkularının büyüdüğünü gördükçe, irademiz biliniyor, heyecanımız bir kat daha artıyor. Çü-

rümüş bir düzenin yıkılışına adım adım yaklaşmanın güvenini yaşıyoruz. Çünkü "Durduramayacaklar halkın coşkun akan selini." "Durmak yok bu koşuda/ Teslim olmak yok/ Ağıt yok dilimizde/ Dizlerde titreme yok/ Kaç güneş sönerse/ Sönsün içimizde/ Hep aydınlıkta yakalayacağız ölümü..."

Ve sermaye düzeni çok yönlü bunalım içinde debelenmeye devam ediyor. Ekonomik krizin toplumda yarattığı hoşnutsuzluk, sosyal krizlerin fabrikalarda tetiklediği mevzi ve sektörel mücadeleler, ihraçlara karşı gerçekleştirilen sokak eylemleri, Kürt hareketinin vicdan ve adalet nöbetleri, kadınlara yönelik saldırılara karşı mücadelenin sokaklara sıçraması, doğayı ve yaşam alanlarını korumak için gerçekleştirilen eylemler; tüm bunlar toplumda var olan öfke birikiminin dalga dalga yansımasıdır.

Sınıf devrimcileri olarak bizlere düşen görev, toplumsal devrimi gerçekleştirebilecek tek devrimci sınıfı, işçi sınıfını devrime kazanma çabasını yoğunlaştırmaktır. Yılmadan, yorulmadan işçi sınıfını sosyalizm davasına kanalize etmeliyiz. İşçi sınıfının devrimci örgütlülüğü ve devrimci siyasal hareketi her geçen gün daha da yakıcı hale geliyor. Çözüm işçi ve emekçi milyonların devrimiyle, kurtuluş sosyalizmle gelecektir.

**Zafer direnen emekçilerin olacak!
Yaşasın devrim ve sosyalizm!**

GÖZALTINA ALINAN BİR BDSP'Lİ

Polis dayanışmaya saldırdı

Nuriye ve Semih için Dayanışma, açlık grevindeki tutuklu kamu emekçileri Nuriye Gülmen ve Semih Özakça için 11 Ağustos günü İstanbul Kadıköy'de eylem yapmak istedi.

Eylem için toplanma noktası olan Süreyya Operası önünü önceden ablukaya alan polis, eylemin kaymakamlığın kararıyla yasaklandığını ve yapılamayacağını öne sürdü. Eylem öncesi polis basın emekçilerine de "toplumun durmayın" dayatmasında bulundu.

"Açlık grevi 156. gününde. İşimizi geri istiyoruz" şiarlı pankartla toplanmaya başlayan dayanışma bileşenlerine polis saldırdı. Eylem başlar başlamaz polisin saldırıya geçmesi ve eylemcileri gözaltına alması karşısında "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!" sloganı haykırıldı. Ara sokaklara da giren polis terör estirdi.

Polis saldırısında, aralarında BDSP'li Burcu Deniz'in de bulunduğu yaklaşık 10 kişi gözaltına alındı.

Berkin Elvan'ın annesi Gülsüm Elvan ve ablası Özge Elvan da yere yatırılıp ters kelepçe takılarak gözaltına alındı. Polis saldırısında kolu kırılan Gülsüm Elvan savcılık talimatıyla serbest bırakılırken, diğer gözaltılar da İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki işlemlerin ardından serbest bırakıldı.

"Nuriye Semih yaşasın" diyenler tutsak

Beşiktaş-Konyaspor maçında "Nuriye Semih yaşasın" yazılı pankartı açan "Beleştepelili" bir genç tutuklanmıştı. 16 Ağustos günü de 5 genç evlerine baskın yapılarak gözaltına alındılar. Gözaltına alınan gençler çıkarıldıkları mahkemece tutuklandılar. Gazetemizin baskıya hazırlandığı 16 Ağustos akşamı itibarıyla hakkında "tutuklamaya yönelik yakalama kararı" olan 17 taraftardan 11'i tutuklandı.

"Nuriye, Semih yaşasın" diyen gençler gözaltına alınırken Diyarbakır'da tecavüz ve yağma suçlarından 32 yıla yargılanan tecavüzcü tahliye edildi. Adana'da sevgilisini kamyonetle ezen kişi de serbest bırakıldı.

Geçtiğimiz haftadan iki örnek. İzmir'de cinsel tacize uğrayan kadınlara "size az bile yapmışlar" diye saldıran polis, İstanbul'da Berkin'in annesi Gülsüm Elvan'ın kolunu kırıp, 3 saat ters kelepçeyle tuttu.

“Güzel kokular saçan bir yasemin demeti”:

Federico Garcia Lorca

İspanya Krallığı, burjuva devrimler çağına girilmesi ile birlikte, 16. yüzyıldan başlayarak ardı ardına sömürgelerini yitirir. 19. yüzyılda İspanya’da gelişen işçi hareketlenmeleri krallık tarafından kanlı darbeler ile bastırılır. Grev ve ayaklanmalar kanla bastırılrsa da kitlesel 1 Mayıs’lar, gösteriler, eylemlilikler son bulmaz. Nihayet Temmuz 1936 tarihinde faşist Franco’nun iktidarı alma girişimi üzerine İspanya’da iç savaş çıkar. İşçi ve emekçiler faşizme karşı savaşarak mücadeleyi yükseltirler. Diktatörlüğe karşı büyütülen direnişin simgelerinden biri olan komünist kadın önder Pasonaria’nın “İspanya halkı! Kadınlar! Silahınız yoksa bıçaklarınızla, kızgın yağlarınızla savaşın. Diz çöküp yaşamaktansa, ayakta ölmek yeğdir. NO PASARAN!” sözleri, tüm İspanya’da ve dünyada karşılığını bulur. Ülkede yüzlerce devrimci ve anti-faşist aydın bu direniş çağrısına kulak verir. İlk temeli atılan Uluslararası Tugay’da binlerce işçi, emekçi, devrimci ve aydın, faşizme karşı enternasyonal dayanışma içerisinde savaşa katılır. Üç yıl süren ve bir milyondan fazla insanın yaşamını yitirdiği bu iç savaş katılanlardan biri de Federico Garcia Lorca’dır.

Lorca 19 Ağustos 1939 tarihinde Franco’nun faşist tetikçileri, İspanya Sivil Muhafızları tarafından kurşuna dizilir. Katledilmeden önce eşitliği, sınıfsız ve sömürsüz bir dünyayı haykırır katillere başı dik bir şekilde ve öyle gider ölüme. Cinayete katılan Sivil Muhafızlar’dan biri Lorca’nın katledilmesini şu şekilde not alır:

“Garcia Lorca metin, muhteşem bir gururla yürüyordu...”

Ölümü de yaşamı gibi korku salmıştı cellatlarına. Yaşamı boyunca sayısız sanat eseri ile katkı sunduğu devrimci mücadele sürecinde bildirilerin altında Lorca’nın isminin yazılması artık alışılmış bir durumdu.

Federico Garcia Lorca 1898 yılında İspanya’nın Granada yöresinde gözlerini açar. Ailesinin maddi durumunun iyi olmasından kaynaklı birçok yeri gezip görebilme olanağı bulur ve İspanya’nın kültürüne dair birikimi artar. Çingenelerin yaşamlarına, müziklerine ve danslarına tanıklık eder. Çocukluğundan itibaren sanatın çeşitli dalları ile büyür. Lorca hukuk okuduğu üniversitede devrimci fikirlerle tanışır ve seçimini mücadele etmekten yana yapar. Faşizme ve sömürüye karşı yürütülen mücadelede etkin biçimde yer alırken, aynı zamanda çocukluğundan beri geliştirmeye devam ettirdiği kalemi,

kulağı ve çizimi ile de devrimci mücadeleye katkı sunar. Kendini “Gerçek bir şair gibi ben de devrimciyim” diye tanımlar. Yazdığı şiirler ve oyunlar hem İspanya halkının acılarını, yozlaşmışlıklarını, çıkar ilişkilerini, küçük çaplı sevinçlerini, şiddeti, tutkuyu, batıl inançları, yani günlük yaşamı bütün gerçekliği ile göz önüne serer hem de eserleri ezilenlerin elinde bir silaha ve eğitim aracına dönüşür.

Kurduğu gezici tiyatrolar ile İspanya’nın her köşesini dolaşır, fikirlerini geniş bir kesime ulaştırma amaçlar.

Lorca’nın şiirleri kadar oyunları da hafızalarda yer edinmiştir. En ünlüsü “Kanlı Dügün” isimli oyunudur. Lorca nerede unutulmuş bir dize, bir nakarat fark etse hemen açığa çıkartır ve kendi özgünlüğünde bir şiir ortaya koyar. İspanyol halk türkülerini andıran ezgili, duygulu, abartılı söyleyişlerinin yerini, gerçekleri haykıran, öfkeli, baş kaldıran, hatta yerine göre küfreden bir söyleyiş tarzı ile yazar şiirlerini. Bir dönem Amerika’da da bulunan Federico, insan ilişkilerinin yerini makineleşmenin almasını, siyahî ırkın uğradığı ayrımcılığı, çocukların çektiği acıları eserlerinde işler.

Lorca dönemin tanınmış sanatçıları olan Salvador Dali ve Pablo Neruda ile de arkadaştaştır. Lorca’nın ölümünden sonra Neruda dostunu şu sözlerle anlatır:

“Ne mükemmel bir şair! Ondaki kadar yürekliliğe ve dehaya, heyecanlı bir kalp ve duru bir sese bir daha hiç rastlamadım. Federico Garcia Lorca, eli açık bir sihirbazdı, bir

neşe kaynağı idi. İçinde taşıdığı yaşama sevinci ile bir yıldız gibi parladı. Saf ve komik, başarılı müzisyen, mükemmel bir pandomimci, çekingen ve batıl inançlı, pırıl pırıl ve iyi yürekli. Lorca’da İspanya’nın bir çağını yaşamak mümkündü. Halkçı gelişme çağını. Gelip geçmiş o İspanya’yı aydınlatan biri. Güzel kokular saçan bir

yasemin demeti.”

Lorca’nın idamına karar verilmesini hızlandıran olay ise, İspanya Sivil Muhafızları’nı anlattığı “İspanyol Sivil Muhafız Baladı” isimli baladı yazması oldu. Faşizme karşı savaşan her yürek gibi onurlu ve korkusuzca yürüdü ölümün üzerine.

Son sözü Lorca’nın İspanyol Sivil Muhafız Baladı’na bırakalım:

Karadır atları, kapkara

Nalları da kapkara demir.

Pelerinlerinde parıldar

Mürekkep ve mum

lekeleri

Ağlamak nerede onlar

nerede

hepsinin de kurşundan

beyni

Yoldan ağır çıkagel-

diler

gö- nülleri cıvalı

deri.

O çılginlar,

o geceler

boğarlar

geçtikleri

yeri

Zamk karası

bir sessizliğe

ve bir dehşete

kum incesi...

(EKİM GENÇLİĞİ’NİN

AĞUSTOS 2017

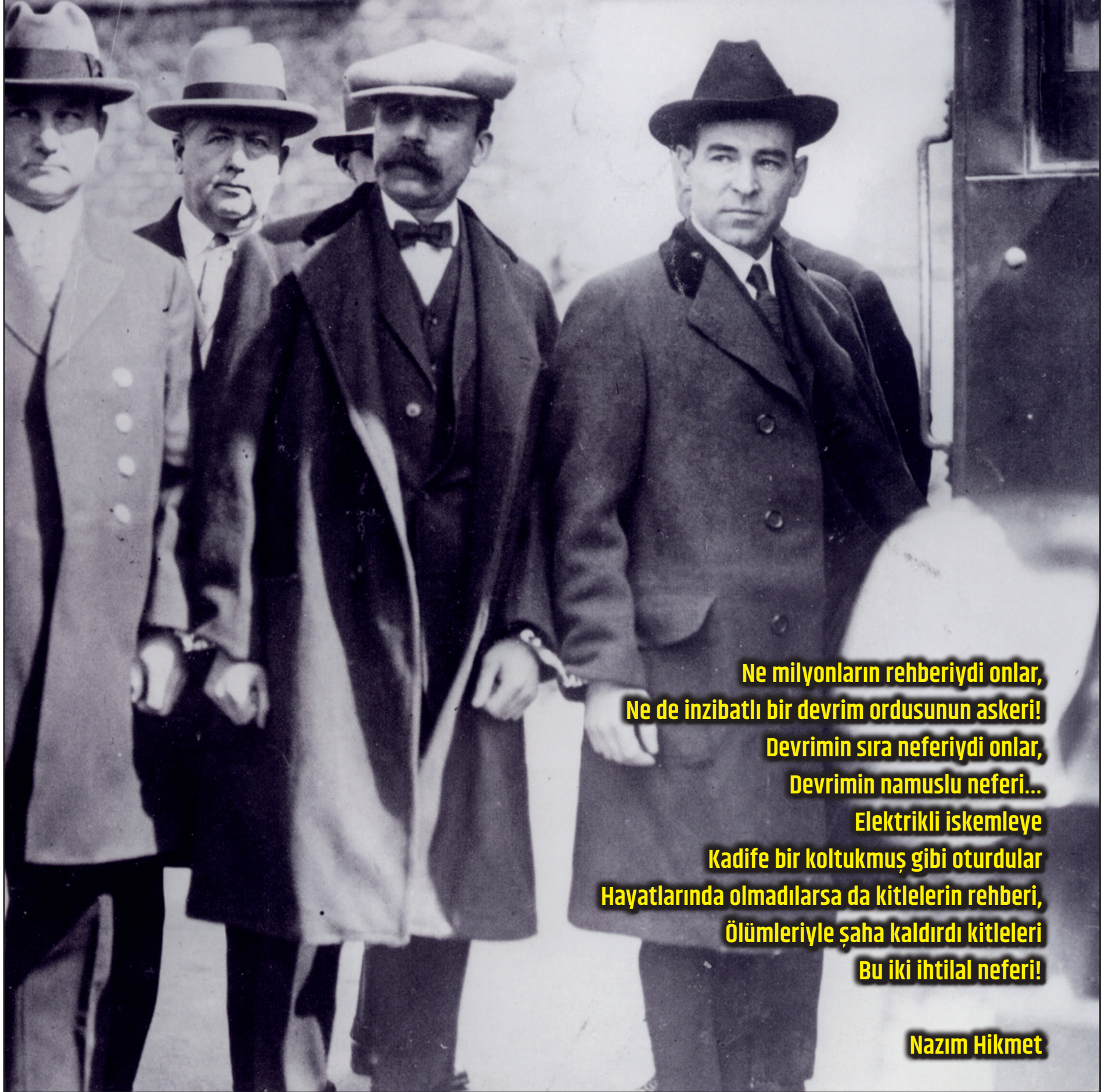
TARİHLİ 168.

SAYISINDAN

ALINMIŞTIR...)

Sacco ve Vanzetti: Kavganın ateşiyile tutuşan iki yürek!

Ne milyonların rehberiydi onlar,
Ne de inzibatlı bir devrim ordusunun askeri!
Devrimin sıra neferiydi onlar,
Devrimin namuslu neferi...
Elektrikli iskemleye
Kadife bir koltukmuş gibi oturdular
Hayatlarında olmadırsa da kitlelerin rehberi,
Ölümleriyle şaha kaldırdı kitleleri
Bu iki ihtilal neferi!

Nazım Hikmet